

**UCHWAŁA NR IV/27/2024
RADY GMINY ROGOWO**

z dnia 28 czerwca 2024 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób
Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2028**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15, art. 40 ust 1 i art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U z 2024r. poz. 609 t. j.) oraz art. 6 ust 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz.U. z 2024 r. poz. 424 t. j.) uchwała się co następuje:

§ 1. Przyjąć „Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2028”, w brzmieniu, jak w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Rogowo.

§ 3. Traci moc uchwała Nr XLVIII/350/2023 Rady Gminy Rogowo z dnia 27 lutego 2023 r. w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2023-2029.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Robert Wódczak

Załącznik do uchwały nr IV/27/2024

Rady Gminy Rogowo

z dnia 28 czerwca 2024 r.

**GMINNY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ
ORAZ OCHRONY OSÓB
DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ
GMINY ROGOWO
NA LATA 2024-2028**

SPIS TREŚCI

I. WPROWADZENIE	3
1. DEFINICJA ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ	3
2. RODZAJE I FORMY PRZEMOCY DOMOWEJ	4
3. POLICYJNE STATYSTYKI PROCEDURY „NIEBIESKIE KARTY”	7
4. SKUTECZNOŚĆ FUNKCJONUJĄCEGO W POLSCE SYSTEMU WSPARCIA OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY	9
5. PODSTAWY PRAWNE TWORZENIA PROGRAMU	11
6. ADRESACI PROGRAMU	12
II. DIAGNOZA PROBLEMU PRZEMOCY W GMINIE	13
1. CHARAKTERYSTYKA GMINY	14
2. PRZEMOC DOMOWA W ŚWIETLE ŹRÓDEŁ ZASTANYCH	15
2.1. PODMIOTY ŚWIADCZĄCE WSPARCIE W GMINIE	15
2.2. PODMIOTY SPOZA GMINY WSPIERAJĄCE MIESZKAŃCÓW GMINY	26
3. WSPÓŁPRACA KOŚCIOŁÓW W ZAKRESIE EDUKACJI NA TEMAT PRZEMOCY DOMOWEJ I WSPIERANIA RODZIN W KRYZYSIE	32
4. BADANIA ANKIETOWE DOTYCZĄCE PRZEMOCY	34
4.1. BADANIA W ŚRODOWISKU LOKALNYM	34
4.2. BADANIA W ŚRODOWISKU SZKOLNYM	39
4.3. BADANIA W ŚRODOWISKU DZIECI I MŁODZIEŻY SZKOLNEJ	42
5. ZAPEWNIENIE BEZPIECZEŃSTWA KRZYWDZONYM DZIECIOM	44
6. ANALIZA SWOT WYBRANYCH OBSZARÓW PROBLEMOWYCH	45
7. OCENA WDROŻENIA POPRZEDNIO REALIZOWANEGO PROGRAMU	50
III PROJEKTOWANE DZIAŁANIA PROGRAMOWE	52
1. CEL GŁÓWNY PROGRAMU	52
2. CELE OPERACYJNE I DZIAŁANIA	53
IV REALIZACJA PROGRAMU	59
1. KOORDYNATOR, PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE I PARTNERZY	59
2. MONITORING I EWALUACJA	59
3. FINANSOWANIE	60
SPIS TABEL I WYKRESÓW	61

I. WPROWADZENIE

1. DEFINICJA ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ

Przemoc domową można oceniać w kategoriach prawnych, moralnych, psychologicznych i społecznych. Na potrzeby niniejszego Programu najbardziej odpowiednią definicją przemocy jest definicja zawarta w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 424) Artykuł 2. tejże ustawy **definiuje przemoc domową** jako *„jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:*

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,*
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,*
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,*
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,*
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.”*

Ustawa definiuje również **osoby doznające przemocy** domowej. W rozumieniu obowiązujących przepisów osoby, wobec których jest stosowana przemoc domowa, to:

- a) małżonek, także w przypadku gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- b) wstępni i zstępni oraz ich małżonkowie,
- c) rodzeństwo oraz ich wstępni, zstępni i ich małżonkowie,
- d) osoba pozostająca w stosunku przysposobienia i jej małżonek oraz ich wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- e) osoba pozostająca obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- f) osoba wspólnie zamieszkująca i gospodarująca oraz jej wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- g) osoba pozostająca obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,

- h) małoletni;
- i) małoletni będący świadkami przemocy domowej.

W rozumieniu przepisów ustawy osoba stosująca przemoc domową to pełnoletni, który dopuszcza się przemocy domowej wobec osób wskazanych w ustawie jako osoby doznające przemocy, a z kolei świadek przemocy domowej to osoba, która posiada wiedzę na temat stosowania przemocy domowej lub widziała akt przemocy domowej. Należy również zaznaczyć, że małoletni, będący świadkiem przemocy domowej, automatycznie otrzyma status osoby doznającej przemocy.

2. RODZAJE I FORMY PRZEMOCY DOMOWEJ

Odwołując się m.in. do ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, można wyróżnić następujące podstawowe rodzaje przemocy: **fizyczną, psychiczną, seksualną, ekonomiczną i cyberprzemoc.** Rozszerzenie tych pojęć przedstawia poniższa tabela.

Tabela 1. Rodzaje i formy przemocy

rodzaje przemocy	formy
fizyczna	popychanie, odpychanie, obezwładnianie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką i pięściami, bicie przedmiotami, ciskanie w kogoś przedmiotami, parzenie, polewanie substancjami żrącymi, użycie broni, porzucanie w niebezpiecznej okolicy, nieudzielanie koniecznej pomocy itp.
psychiczna	wyśmiewanie poglądów, religii, pochodzenia, narzucanie własnych poglądów, karanie przez odmowę uczuć, zainteresowania, szacunku, stała krytyka, wmawianie choroby psychicznej, izolacja społeczna (kontrolowanie i ograniczanie kontaktów z innymi osobami), domaganie się posłuszeństwa, ograniczanie snu i pożywienia, degradacja werbalna (wyzywanie, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie), stosowanie gróźb itp.
seksualna	wymuszanie pożycia seksualnego, wymuszanie nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, wymuszanie seksu z osobami trzecimi, sadystyczne formy współżycia seksualnego, demonstrowanie zazdrości, krytyka zachowań seksualnych itp.
ekonomiczna	odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej lub uzyskania samodzielności finansowej, niezaspokajanie podstawowych, materialnych potrzeb rodziny itp.
cyberprzemoc	działania i zaniechania istotnie naruszające prywatność lub wzbudzające poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej, innymi słowy

Źródło: opracowanie własne na podstawie Ogólnopolskiego Pogotowia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” i ustawy z dn. 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej

Przemoc może pojawić się w każdym domu, nie ma ona związku ani ze statusem społecznym rodziny, ani miejscem zamieszkania, a osobami doznającymi przemocy domowej

bywają zarówno mieszkańcy dużych miast, jak i mniejszych miejscowościach czy wsi. Osobami doznającymi przemocy domowej są na ogół **kobiety i dzieci, rzadko mężczyźni**. Kategorią osób doznających przemocy, o których mówi się nieco rzadziej niż o dzieciach i kobietach, są osoby niepełnosprawne i ludzie starsi.

Seniorzy narażeni są na wszystkie rodzaje przemocy, choć w tej grupie wiekowej przemoc ma swoją specyfikę. Osoby pracujące z osobami starszymi (pracownicy socjalni, pielęgniarki, geriatrzy) zauważają, że w odniesieniu do seniorów przemoc dotyczy najczęściej zaniedbania i wykorzystywania materialnego.

Najczęstszym objawem obserwowanym u osób doznających przemocy jest wyuczona bezradność. Jest ona poddaniem się, zaprzestaniem działania, co wynika z przekonania, że cokolwiek się zrobi, nie będzie to miało żadnego znaczenia, gdyż zawsze znajdzie się powód do zachowań agresywnych.

Wyuczona bezradność prowadzi do wielu negatywnych skutków, które mogą przejawiać się w trzech sferach:

- **deficyty poznawcze**, które polegają na ogólnym przekonaniu, iż nie ma takich sytuacji, w których możliwa jest zmiana, że w konkretnej sytuacji nic nie można zrobić i nikt nie jest w stanie pomóc;
- **deficyty motywacyjne**, które polegają na tym, że osoba zachowuje się biernie, jest zrezygowana, nie podejmuje żadnych działań, aby zmienić swoją sytuację;
- **deficyty emocjonalne**, które objawiają się stanami apatii, lęku, depresji, uczucia zmęczenia, niekompetencji i wrogości.

Osoba doznająca przemocy, jeśli przez lata była poniżana i wykorzystywana, potrzebuje dużo czasu, aby odbudować świadomość swojej wartości. Wielu osobom doznającym przemocy udaje się przeciwstawić stosującemu przemoc, niemniej jednak większość **potrzebuje pomocy innych**. Bez odpowiedniego wsparcia osoby doznające przemocy nigdy nie zdobędą się na odwagę, żeby przeciwstawić się stosowaniu wobec nich przemocy.

Osoba, której życie lub zdrowie może być zagrożone powinna też pamiętać, by jak najszybciej zawiadomić Policję, bo szybka reakcja umożliwi nie tylko zapewnienie ochrony, ale także wszczęcie odpowiednich procedur i zabezpieczenie dowodów zdarzenia. W przypadku doznania obrażeń ciała osoba doznająca przemocy powinna zgłosić się do lekarza w celu udzielenia pomocy medycznej. Może także zażądać wystawienia

zaświadczenia lekarskiego o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy. Osoba, która doznaje przemocy domowej może skorzystać także z porady prawnej i wsparcia psychologicznego dzwoniąc pod dostępny całodobowo Ogólnopolski Telefon dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” – 800 120 002. Na ten numer mogą dzwonić także osoby, które chcą w sposób anonimowy dokonać zgłoszenia.

Osoby korzystające z usług telefonu mają prawo nie ujawniać swoich danych personalnych. Na własne życzenie mogą jednak podać imię i nazwisko. Anonimowość zarówno dzwoniącego/ej, jak i konsultanta/teki tworzy bezpieczną przestrzeń do opowiedzenia o swoim doświadczeniu, uporządkowania przeżytych doświadczeń, nazwania problemu i wspólnego zastanowienia się nad możliwościami wyzwolenia się z krzywdzącej sytuacji.

Zgodnie z postanowieniami ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej gmina podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności w ramach pracy w zespole interdyscyplinarnym. Zespół interdyscyplinarny powołuje wójt, burmistrz albo prezydent miasta. W skład zespołu interdyscyplinarnego wchodzi przedstawiciele: jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty, ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych.

W skład zespołu interdyscyplinarnego mogą wchodzić również przedstawiciele Żandarmerii Wojskowej, jeżeli Żandarmeria Wojskowa złoży taki wniosek do wójta, burmistrza albo prezydenta miasta w związku z zamieszkiwaniem na obszarze gminy żołnierza pełniącego czynną służbę wojskową, kuratorzy sądowi, prokuratorzy oraz przedstawiciele innych podmiotów niż określone w ustawie działających na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.

Zespół interdyscyplinarny opracowuje i przyjmuje regulamin określający szczegółowe warunki funkcjonowania zespołu oraz tryb i sposób powoływania grup diagnostyczno-pomocowych tworzonych w celu dokonania diagnozy i oceny sytuacji w związku ze zgłoszonym podejrzeniem wystąpienia przemocy domowej, a także realizacji zadań, wynikających z postanowień ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, mających na celu udzielenie skutecznej pomocy osobom doznającym przemocy oraz podjęcie działań wobec osoby stosującej przemoc domową w celu przeciwdziałania przemocy.

Ustawa określa, że podejmowanie interwencji w środowisku odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty” i **nie wymaga zgody** osoby doznającej przemocy domowej

ani osoby stosującej przemoc domową. Realizacja procedury „Niebieskie Karty” należy do zadań grup diagnostyczno-pomocowych, którym przepisy przyznają kompetencje m.in. do występowania do zespołu interdyscyplinarnego z wnioskiem o skierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych albo programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową.

Wobec osób uczestniczących w procedurze „Niebieskie Karty” przez okres 9 miesięcy po zakończeniu procedury grupy diagnostyczno-pomocowe prowadzą działania monitorujące, polegające w szczególności na analizie i ocenie sytuacji tych osób.

3. POLICYJNE STATYSTYKI PROCEDURY „NIEBIESKIE KARTY”

Statystyki policyjne, stanowiące dalece niewystarczające, ale nadal podstawowe źródło informacji o skali zjawiska przemocy domowej w kraju ujawniają, że w 2023 r. liczba osób, co do których istniało podejrzenie, że doznały przemocy, wyniosła ogółem 77 832, z czego 51 631 stanowiły kobiety, 17 039 osoby małoletnie, zaś 9 162 mężczyźni. Funkcjonariusze Policji w 2023 r. wypełnili łącznie 62 170 formularzy „Niebieska Karta – A”. Szczegółowe dane za rok 2023 prezentuje poniższa tabela.

Tabela 2. Policyjne statystyki procedury „Niebieskie Karty” za rok 2023

liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta” – A” (ogółem), w tym:	62 170
liczba formularzy wszczynających procedurę	54 029
liczba formularzy dotyczących kolejnych przypadków przemocy domowej w trakcie trwającej procedury	8 141
ogólna liczba osób, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą	77 832
w tym liczba kobiet	51 631
w tym liczba mężczyzn	9 162
w tym liczba ofiar małoletnich	17 039
ogólna liczba osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc domową	63 016
w tym liczba podejrzewanych sprawców – kobiet	7 595
w tym liczba podejrzewanych sprawców – mężczyzn	55 225
w tym liczba podejrzewanych sprawców – nieletnich	196
ogólna liczba osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują	30 261

przemoc domową, będących pod wpływem alkoholu	
w tym podejrzewani sprawcy pod wpływem alkoholu – kobiety	2 171
w tym podejrzewani sprawcy pod wpływem alkoholu – mężczyźni	28 079
w tym podejrzewani sprawcy pod wpływem alkoholu – nieletni	11
liczba dzieci umieszczonych w niezagrażającym im miejscu (np. rodzina zastępcza, placówka opiekuńczo-wychowawcza)	611

Źródło: Formularz III/8, Sprawozdanie z podjętych przez policję działań wobec przemocy w rodzinie dotyczące procedury „Niebieskie Karty” – <https://statystyka.policja.pl/st/wybrane-statystyki/przemoc-w-rodzinie/201373,Przemoc-w-rodzinie-dane-od-2012-roku.html>

Prezentowane liczby dotyczą działań podjętych w procedurze „Niebieskie Karty” wyłącznie przez Policję i nie obejmują danych dotyczących działalności innych podmiotów upoważnionych do zwalczania przemocy domowej. Przemoc domowa wiąże się z lękiem osób doznających przemocy i świadków przed ujawnianiem takich przypadków, **w związku z czym bardzo trudno oszacować rzeczywistą skalę tego zjawiska.**

W 2020 roku dzięki nowelizacji przepisów Policja otrzymała narzędzia do skuteczniejszej walki z osobami stosującymi przemoc domową. Obecnie policjanci mają możliwość wydać osobie stosującej przemoc **nakaz natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania** i jego bezpośredniego otoczenia lub **zakazu zbliżania się do mieszkania** i jego bezpośredniego otoczenia. Te nakazy lub zakazy mogą być wydane łącznie i obowiązują od momentu ich wydania.

Policjanci mają także prawo wydać nakaz lub zakaz podczas interwencji podjętej we wspólnie zajmowanym mieszkaniu lub jego bezpośrednim otoczeniu w związku z powzięciem informacji o stosowaniu przemocy (w szczególności w wyniku zgłoszenia przez osobę doznającą przemocy, kuratora sądowego lub pracownika jednostki organizacyjnej pomocy społecznej, w związku z wykonywaniem ustawowych obowiązków).

Przepisy mówią, że osobie, wobec której wydany zostanie nakaz lub zakaz przysługuje prawo zabrania ze sobą jedynie przedmiotów osobistego użytku i służących do świadczenia pracy oraz będących jej własnością zwierząt domowych. Ma także jednorazową możliwość zabrania z mieszkania w późniejszym terminie mienia stanowiącego jej własność, w obecności policjanta i po uzgodnieniu terminu z osobą dotkniętą przemocą domową.

W okresie obowiązywania nakazu lub zakazu policjanci są zobligowani do co najmniej trzykrotnego sprawdzenia, czy są one respektowane. Za niestosowanie się osoby do wydanego przez policję zakazu lub nakazu, kodeks wykroczeń przewiduje karę aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny.

4. SKUTECZNOŚĆ FUNKCJONUJĄCEGO W POLSCE SYSTEMU WSPARCIA OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY

Kwestie dotyczące oceny skuteczności funkcjonującego w Polsce systemu wsparcia dla osób doznających przemocy były przedmiotem badania przeprowadzonego w 2019 r. na zlecenie Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej pn. „Badanie skuteczności pomocy udzielanej osobom dotkniętym przemocą w rodzinie”. Respondentami były zarówno osoby dotknięte przemocą, które skorzystały ze wsparcia, jak i przedstawiciele instytucji i organizacji udzielających pomocy.

Badanie dotyczące oceny skuteczności funkcjonującego w Polsce systemu wsparcia pokazało, iż wysoko oceniane jest interdyscyplinarne podejście w zakresie pomocy udzielanej osobom krzywdzonym. Pozytywnie oceniana jest praca zespołów interdyscyplinarnych oraz współpraca interdyscyplinarna na poziomie gmin, prowadzona w celu obejmowania kompleksowym wsparciem osób doznających przemocy w rodzinie. Osoby pracujące w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie pozytywnie oceniały współpracę instytucjonalną na poziomie lokalnym, wskazując na możliwość szybkiej wymiany informacji i podejmowania decyzji.

Badania pokazały, że procedura „Niebieskie Karty” jest zdecydowanie podstawowym narzędziem wykorzystywanym w procesie obejmowania wsparciem osób doznających różnego rodzaju przemocy. Świadczą o tym, nie tylko opinie wyrażane na jej temat przez pracowników instytucji pomocowych, ale także to, że aż 90% badanych osób doznających przemocy, które objęte były pomocą jakichkolwiek służb, instytucji lub organizacji, była bądź jest objęta działaniem tej procedury. Wyniki badań pokazały, że wsparcie w ramach procedury „Niebieskie Karty” było oceniane pozytywnie, i w większości przypadków wsparcie to definitywnie bądź częściowo rozwiązuje problem.

Nowelizacja ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (ustawa z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 poz. 535) wprowadza nie tylko pojęcie przemocy domowej, ale przynosi aktualizację zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, zasad postępowania wobec osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową.

Ustawa poszerza zakres działań, jakie mogą być podejmowane wobec osób stosujących przemoc domową, wprowadzając dodatkowo programy korekcyjno-edukacyjne lub psychologiczno-terapeutyczne. Programy te mają na celu w szczególności powstrzymanie osoby stosującej przemoc domową przed dalszym stosowaniem przemocy oraz rozwijanie

umiejętności samokontroli i rozwiązywania problemów bez stosowania przemocy. Po skierowaniu do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym lub psychologiczno-terapeutycznym osoba stosująca przemoc domową będzie **zobowiązana** zgłosić się do uczestnictwa w programie, ukończyć program w wyznaczonym terminie oraz dostarczyć grupie diagnostyczno-pomocowej zaświadczenie o jego ukończeniu. Uporczywe niestosowanie się do wskazanych obowiązków może skutkować nałożeniem kary grzywny albo ograniczenia wolności.

W związku ze zmianą terminologii, odnoszącą się do definicji przemocy domowej, zmianom uległy również inne wskazane przez ustawę akty prawne, m.in. ustawa z 17.11.1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 1550 z późn. zm.), ustawa z 26.10.1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151), ustawa z 6.06.1997 r. Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 17), ustawa z 12.03.2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 901 z późn. zm.) oraz ustawa z 9.06.2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2024 r. poz. 177).

9 listopada 2023 r. został przyjęty Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej, który będzie realizowany w latach 2024-2030. Postanowienia programu przewidują kontynuację działań, które realizowane były dotychczas w ramach Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014–2020 oraz kolejne, uchwalane w perspektywach rocznych na lata: 2021, 2022 i 2023. Realizacja programu ma zwiększyć skuteczność pomocy i wsparcia osób zagrożonych oraz doznających przemocy domowej. Chodzi m.in. o zwiększenie działań profilaktycznych oraz lepszą dostępność i skuteczność ochrony osób, które doświadczają takiej przemocy. W programie ujęto także zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów, które realizują zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy domowej, w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług.

Do najważniejszych rozwiązań Programu należą m.in.: podniesienie świadomości społecznej związanej z przeciwdziałaniem przemocy domowej; rozwój, wzmocnienie i upowszechnienie działań profilaktycznych dotyczących przeciwdziałania przemocy domowej; podniesienie jakości usług świadczonych na rzecz osób zagrożonych bądź doznających przemocy domowej; zwiększenie dostępności do pomocy specjalistycznej dla osób, które doświadczają przemocy domowej; zintensyfikowanie i podniesienie jakości

działań w stosunku do osób stosujących przemoc domową oraz podniesienie kwalifikacji i wzrost kompetencji osób, które zajmują się świadczeniem usług dla osób zagrożonych i doznających przemocy domowej.

5. PODSTAWY PRAWNE TWORZENIA PROGRAMU

Niniejszy Program został opracowany w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Rogowie przy merytorycznym wsparciu Ośrodka Kształcenia Służb Publicznych i Socjalnych – Centrum AV w Częstochowie. Jest zgodny z postanowieniami ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 424), która w ramach zadań własnych gminy przewiduje „opracowanie i realizację gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej”.

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej określa dla samorządu gminnego także następujące zadania: prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą, zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia, tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Akty prawne wspomagające podejmowanie działań na rzecz ofiar i sprawców przemocy to także:

1. ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 609);
2. ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 901 z późn. zm.);
3. ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151);
4. ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 1939);
5. ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2024 r. poz. 177);
6. ustawa z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich (Dz. U. z 2022 r. poz. 1700 z późn. zm.);
7. ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2022 r. poz. 2230 z późn. zm.);

8. ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2023 r. poz. 571);
9. ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 725);
10. uchwała nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 r. w sprawie ustanowienia Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 (M.P. 2023 poz. 1232);
11. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Rogowo na lata 2023-2030.

Realizacja działań wyznaczonych w Programie może także wymagać odwołania się do takich aktów prawnych, jak:

1. ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2023 r. poz. 2809);
2. ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2024 r. poz. 17);
3. ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 37);
4. ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. z 2023 r. poz. 127, z późn. zm.);
5. ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 1550 z późn. zm.);
6. ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2023 r. poz. 171, z późn. zm.);
7. ustawa z dnia 24 sierpnia 2001 r. o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1266);
8. ustawa z dnia 26 stycznia 1984 r. – Prawo prasowe (Dz. U. z 2018 r. poz. 1914).

6. ADRESACI PROGRAMU

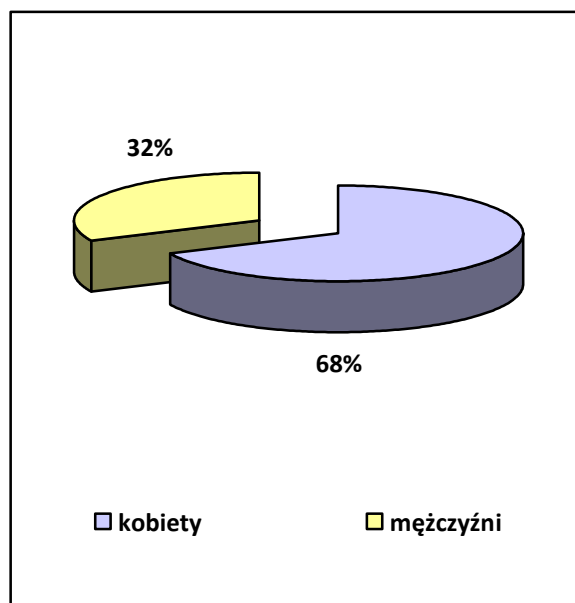
Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej Gminy Rogowo na lata 2024-2028 jest adresowany w szczególności do rodzin i osób, które ze względu na przemoc domową wymagają wsparcia społecznego, osób stosujących przemoc domową, świadków przemocy domowej, przedstawicieli instytucji, organizacji i służb zobowiązanych do udzielania pomocy w sytuacji przemocy oraz pozostałych mieszkańców gminy.

II. DIAGNOZA PROBLEMU PRZEMOCY W GMINIE

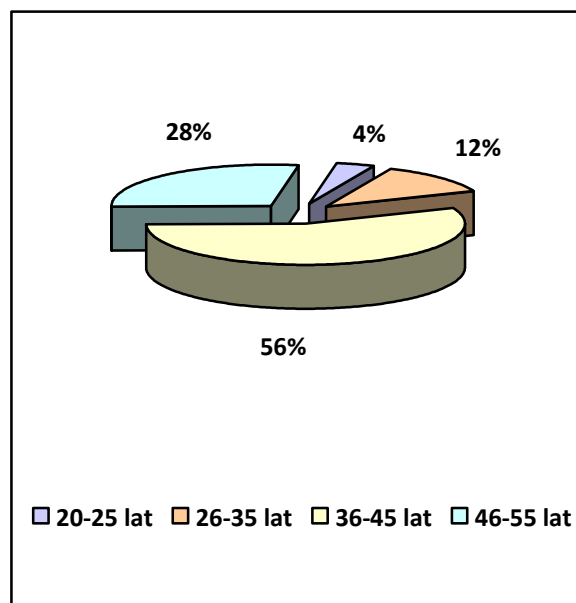
Diagnoza problemu przemocy domowej w gminie Rogowo została oparta na analizie dostępnych danych, tzw. źródeł zastanych oraz ankiet skierowanych do mieszkańców i przedstawicieli funkcjonujących w gminie placówek systemu oświaty. Do analizy przedłożono 25 anonimowo wypełnionych ankiet skierowanych do dorosłych mieszkańców, 3 ankiety wypełnione przez dyrektorów i pedagogów z placówek systemu oświaty funkcjonujących na terenie gminy oraz 46 ankiet skierowanych do uczniów ze szkół podstawowych z terenu gminy.

Wśród respondentów ankiet skierowanych do dorosłych mieszkańców 68% stanowiły kobiety, a 32% mężczyźni. Najliczniej reprezentowane były grupy osób w wieku 36-45 lat (56%) oraz 46-55 lat (28%). Mniej licznie reprezentowane były grupy wiekowe 26-35 lat (12%) oraz 20-25 lat (4%). Strukturę ankietowanych ilustrują poniższe wykresy.

Wykres 1. Struktura ankietowanych według kryterium płci

Wykres 2. Struktura respondentów według kryterium wieku

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Większość wśród ankietowanych stanowiły osoby mieszkające w gminie od urodzenia (84%) a następnie osoby zamieszkujące gminę od 10 do 33 lat (16%). Pod względem poziomu wykształcenia najliczniej reprezentowana była grupa osób z wykształceniem średnim (36%) i wyższym (32%). Kolejne grupy stanowiły osoby legitymujące się wykształceniem zasadniczym zawodowym (26%) oraz gimnazjalnym (6%).

W badaniu skierowanym do grupy dzieci i młodzieży szkolnej wzięło udział 46 uczniów ze szkół podstawowych z terenu gminy, z czego 54% stanowiły kobiety, 46% mężczyźni.

Uczniowie w wieku 12 lat stanowili 15% tej próby, 32% ankietowanych stanowili uczniowie w wieku 14 lat, a 53% osób było w wieku lat 13.

1. CHARAKTERYSTYKA GMINY

Gmina Rogowo jest gminą wiejską położoną w powiecie żnińskim, w województwie kujawsko-pomorskim. Graniczy z gminami: Janowiec Wielkopolski, Żnin, Gąsawa, Mogilno, Trzemeszno, Gniezno i Mieleszyn, a jej powierzchnia wynosi 178,85 km². Strukturę administracyjną gminy tworzy 20 sołectw.

Gmina ma charakter rolniczy. W strukturze użytkowania terenu przeważają użytki rolne, które zajmują ok. 62% powierzchni gminy. Znaczny udział w powierzchni gminy mają też lasy.

Z końcem 2023 r. gmina liczyła ogółem 6 586 mieszkańców, w tym 3 353 kobiety, które stanowiły 50,91% ogółu ludności, a gęstość zaludnienia wynosiła w przybliżeniu 37 osób na km². Dane odnoszące się do demografii przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 3. Liczba mieszkańców gminy w latach 2021-2023

zakres danych	2021	2022	2023
liczba mieszkańców ogółem	6 704	6 636	6 586
w tym kobiet	3 408	3 370	3 353

Dane Urzędu Gminy Rogowo.

Tabela 4. Struktura wiekowa mieszkańców gminy w latach 2021-2023

zakres danych	2021	2022	2023
liczba osób w wieku przedprodukcyjnym	1 443	1 353	1 337
liczba osób w wieku produkcyjnym	3 942	3 945	3 882
liczba osób w wieku poprodukcyjnym	1 319	1 338	1 367

Dane Urzędu Gminy Rogowo.

W roku szkolnym 2023/2024 w gminie funkcjonowały 4 placówki wychowania przedszkolnego (2 przedszkola i 2 oddziały przedszkolne w szkołach) oraz 3 szkoły podstawowe.

Działalność kulturalna w gminie skupia się wokół Gminnego Domu Kultury oraz Gminnej Biblioteki Publicznej w Rogowie wraz z filią w Gościeszynie.

Mieszkańcy gminy mają zapewnioną opiekę w Niepublicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej oraz prywatnej praktyce lekarskiej. W gminie działają 2 apteki.

W latach 2021-2023 udział bezrobotnych w liczbie ludności gminy w wieku produkcyjnym wynosił odpowiednio: 6,26%, 5,93%, 6,52%. Stopa bezrobocia w powiecie żnińskim w rozpatrywanym okresie wynosiła 9,0%, 8,9%, i 9,1%.

Na koniec 2023 r. na terenie gminy funkcjonowało 397 podmiotów gospodarczych prowadzonych przez osoby fizyczne. Najwięcej podmiotów gospodarczych w gminie prowadziło działalność w sferze budownictwa oraz handlu hurtowego i detalicznego.

Pomoc społeczną w gminie świadczy Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rogowie, którego działalność często bywa uzupełniana przez współpracę z innymi instytucjami, organizacjami pozarządowymi czy Kościołem, co sprzyja poprawie efektywności działań podejmowanych w celu niwelowania skutków problemów społecznych dotyczących mieszkańców.

2. PRZEMOC DOMOWA W ŚWIETLE ŹRÓDEŁ ZASTANYCH

Podstawowe informacje dotyczące zjawiska przemocy domowej zostały zebrane z instytucji i organów działających w gminie Rogowo. Uzupełniono je danymi pozyskanymi od instytucji, których działania obejmowały w latach 2021-2023 mieszkańców gminy.

2.1. PODMIOTY ŚWIADCZĄCE WSPARCIE W GMINIE

Zasobami umożliwiającymi przeciwdziałanie przemocy domowej określa się instytucje i organizacje znajdujące się na terenie gminy lub obejmujące swoim zasięgiem działania jej mieszkańców, które prowadzą działalność na rzecz ofiar i sprawców przemocy. Poniższa tabela zawiera dane adresowe jednostek działających w gminie i świadczących pomoc jej mieszkańcom.

Tabela 5. Podmioty świadczące wsparcie osobom dotkniętym przemocą domową w gminie

lp.	nazwa jednostki	adres
1.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	
2.	Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej	ul .Kolejowa 4, 88-420 Rogowo
3.	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	
4.	Placówka wsparcia dziennego w formie opiekuńczo-specjalistycznej „Przystań”	Złotniki 11, 88-420 Rogowo
5.	Placówka wsparcia dziennego w formie opiekuńczo-specjalistycznej „Kreatywni”	Grochowiska Szlacheckie, 88-420 Rogowo

6.	Grupa AA „Alternatywa”	ul. Kolejowa 19, 88-420 Rogowo
7.	Punkt Konsultacyjny dla Osób Uzależnionych i Współuzależnionych oraz Doświadczających Przemocy	
8.	Grupa Wsparcia dla Ofiar Przemocy	
9.	Kujawsko-Pomorska Niebieska Linia – telefoniczne pogotowie dla ofiar przemocy	ul. Słowackiego 117, 87-100 Toruń, tel. 800 154 030

Dane Urzędu Gminy Rogowo.

Urząd Gminy w ramach realizacji zadań własnych nałożonych na gminę odpowiada za zapewnienie środków i tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej. Wysokość środków finansowych przeznaczonych na ten obszar działań zatwierdza uchwałą Rada Gminy. Poniższe tabele przedstawiają dane dotyczące opłat z zezwoleń na sprzedaż alkoholu, a także środków finansowych przeznaczonych na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy domowej w gminie Rogowo w latach 2021-2023.

Tabela 6. Opłaty z zezwoleń na sprzedaż alkoholu w gminie w latach 2021-2023

rodzaj	wartość w zł		
	2021	2022	2023
opłaty z zezwoleń na sprzedaż alkoholu	125 499,82	159 292,56	157 178,08

Dane Urzędu Gminy Rogowo.

Tabela 7. Środki finansowe przeznaczone w gminie w latach 2021-2023 na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy domowej

przeznaczenie	wielkość nakładów (w zł) w poszczególnych latach		
	2021	2022	2023
na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych	103 971,50	150 352,56	148 238,08
na profilaktykę i rozwiązywanie problemów narkomanii	300,00	300,00	300,00
na przeciwdziałanie przemocy domowej	23 028,32	10 140,00	14 187,62
razem	127 299,82	160 792,56	162 725,70

Dane Urzędu Gminy Rogowo.

Środki przeznaczane na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy domowej w latach 2021-2023 systematycznie rosły. Największe kwoty wydatkowano na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych.

Ważną funkcję w procesie przeciwdziałania przemocy domowej pełni **Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych**, która w ramach swoich zadań m.in. kontaktuje się z osobami z terenu gminy dotkniętymi przemocą domową i składa w stosunku do sprawców przemocy domowej zawiadomienia do prokuratury o popełnieniu

przestępstwa, prowadzi rozmowy motywujące do podjęcia leczenia odwykowego i terapii oraz zachęca członków rodziny do angażowania się w terapię rodzin, gdyż przemoc nie jest tylko problemem ze sprawcą, lecz stanowi o złożonych trudnościach wewnątrzrodzinnych.

Tabela 8. Liczba członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w latach 2021-2023

zakres danych	2021	2022	2023
liczba osób zaangażowanych w prace GKRPA	5	5	5

Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w gminie Rogowo przeprowadzała rozmowy interwencyjno-motywuujące z osobami nadużywającymi alkoholu. Do zadań Komisji należą także działania zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osób uzależnionych od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu. W latach 2021-2023 członkowie Komisji przeprowadzili w sumie 73 rozmowy motywujące. Jeśli chodzi o działalność w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, to w analizowanym okresie GKRPA kontaktowała się odpowiednio: z 6, 4 i 3 osobami dotkniętymi tym problemem. Nie składano zawiadomień do prokuratury o przestępstwie przeciwko sprawcom przemocy domowej. Dane w tym zakresie zestawiono w poniższych tabelach.

Tabela 9. Działalność GKRPA w latach 2021-2023 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w gminie

zakres danych	2021	2022	2023
liczba osób, z którymi GKRPA przeprowadziła rozmowy interwencyjno-motywuujące w związku z nadużywaniem alkoholu	18	25	30
liczba osób uzależnionych od alkoholu, wobec których GKRPA wystąpiła do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	0	0	0

Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Tabela 10. Działalność GKRPA w latach 2021-2023 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemu przemocy domowej

zakres danych	2021	2022	2023
liczba osób dotkniętych przemocą domową, z którymi kontaktowali się członkowie GKRPA	6	4	3
liczba osób stosujących przemoc domową, przeciwko którym GKRPA złożyła zawiadomienie do prokuratury o popełnieniu przestępstwa	0	0	0

Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

W celu skutecznego przeciwdziałania problemom uzależnień i przemocy domowej oraz eliminowania ich niekorzystnego wpływu na społeczeństwo konieczne jest prowadzenie

działań związanych z ich rozwiązywaniem, profilaktyką oraz integracją społeczną osób nimi dotkniętych. Profilaktyczną działalność informacyjną i edukacyjną Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych podejmuje m.in. poprzez wspieranie, szczególnie wśród dzieci i młodzieży szkolnej, potrzeb w zakresie sportu i rekreacji, organizowanie warsztatów, wycieczek, imprez masowych i festynów propagujących zdrowy styl życia, finansowanie kampanii, programów, a także organizowanie i finansowanie szkoleń, jak również zakup materiałów edukacyjno-informacyjnych związanych z profilaktyką uzależnień.

Dane dotyczące działań profilaktycznych podejmowanych przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w gminie Rogowo w latach 2021-2023 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 11. Działania profilaktyczne podejmowane przez GKRPA w gminie Rogowo w latach 2021-2023

nazwa działania	liczba osób objętych działaniem w poszczególnych latach		
	2021	2022	2023
Projekt socjalny „Młodzi aktywni latem”	-	139	-
Projekt socjalny „Stop Narkotykom. Wybieram Zdrowie”	17	-	-
Projekt socjalny „Nasza rodzina jest EKO”	-	-	347
Projekt socjalny „Rodzina jest wszystkim”	-	231	-
Projekt socjalny „Rodzinna przygoda z witrażem świątecznym”	262	-	-

Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

W 2023 r. członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych brali udział w szkoleniu „Współpraca Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych I Zespołu Interdyscyplinarnego w zakresie przeciwdziałania przemocy i uzależnieniom.”

Praca GKRPA w analizowanym okresie była wyjątkowo trudna z powodu występującej pandemii oraz związanych z nią restrykcji, sprawiających okresową potrzebę odłożenia w czasie osobistych kontaktów z osobami uzależnionymi i ich rodzinami. Pomimo trudności członkowie Komisji spotykali się z osobami potrzebującymi pomocy, wspierano rodziny i udzielano im pomocy w codziennym funkcjonowaniu. Szczególne wsparcie i dużo uwagi poświęcano dzieciom, które często są świadkami przemocy, co staje się dla nich źródłem traumy.

Celem działania **Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy** jest integrowanie i koordynowanie działań podmiotów oraz specjalistów w zakresie

przeciwdziałania przemocy domowej na najniższym szczeblu samorządu terytorialnego – na obszarze gminy. W skład Zespołu wchodzi zwykle przedstawiciele Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Policji, oświaty, ochrony zdrowia, kuratorskiej służby sądowej, organizacji pozarządowych.

Do głównych zadań Zespołu należy:

1. diagnozowanie problemu przemocy domowej na poziomie lokalnym,
2. inicjowanie działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej i powierzanie ich wykonania właściwym podmiotami,
3. inicjowanie działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową,
4. opracowanie projektu gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej,
5. rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym,
6. powoływanie grup diagnostyczno-pomocowych i bieżące monitorowanie realizowanych przez nie zadań,
7. monitorowanie procedury „Niebieskie Karty”,
8. przekazywanie informacji, o której mowa w art. 9e ust. 3 (W przypadku zmiany miejsca zamieszkania osoby, w stosunku do której są realizowane działania w ramach procedury „Niebieskie Karty”, zespół interdyscyplinarny dotychczasowego miejsca zamieszkania informuje o prowadzeniu procedury „Niebieskie Karty” zespół interdyscyplinarny obecnego miejsca zamieszkania), oraz dokumentacji, o której mowa w art. 9c ust. 5a (W przypadku zaistnienia okoliczności, o których mowa w art. 9e ust. 3, zespół interdyscyplinarny dotychczasowego miejsca zamieszkania osób, wobec których była realizowana procedura „Niebieskie Karty”, na wniosek zespołu interdyscyplinarnego obecnego miejsca zamieszkania tych osób, przekazuje dokumentację wytworzoną w trakcie procedury „Niebieskie Karty”, prowadzoną przez grupę diagnostyczno-pomocową dotychczasowego miejsca zamieszkania),
9. kierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową lub programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową,

10. składanie, na wniosek grupy diagnostyczno-pomocowej, zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. - Kodeks wykroczeń („Kto uporczywie nie stosuje się do obowiązków określonych w art. 4 ust. 6 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, podlega karze ograniczenia wolności albo grzywny”)

Osoba stosująca przemoc domową, zgodnie z art. 4 ust. 6 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, po skierowaniu przez zespół interdyscyplinarny do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową, ma obowiązek:

1. zgłosić się do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową;
2. dostarczyć grupie diagnostyczno-pomocowej zaświadczenie o zgłoszeniu się do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową, w terminach określonych w przepisach ustawy;
3. ukończyć programy korekcyjno-edukacyjne dla osób stosujących przemoc domową lub programy psychologiczno-terapeutyczne dla osób stosujących przemoc domową w terminach określonych przez podmiot realizujący te programy;
4. dostarczyć grupie diagnostyczno-pomocowej zaświadczenie o ukończeniu programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową lub programu psychologiczno-terapeutycznego dla osób stosujących przemoc domową.

Wybrane dane dotyczące działalności oraz działań profilaktycznych podejmowanych przez Zespół Interdyscyplinarny w gminie Rogowo w latach 2021-2023 przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 12. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w gminie Rogowo w latach 2021-2023

zakres danych	2021	2022	2023
liczba członków Zespołu Interdyscyplinarnego	15	15	14
liczba spotkań ZI w ciągu roku	4	4	5
liczba spotkań grup roboczych ZI	64	57	31
liczba złożonych do ZI formularzy „Niebieska Karta-A”	23	16	18

w tym sporządzonych przez Policję	22	14	17
w tym sporządzonych przez pracowników socjalnych	1	1	0
liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty”	18	15	14
liczba spraw toczących się w ZI z lat wcześniejszych	7	13	9
liczba spraw sądowych	0	0	0

Dane Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w gminie Rogowo.

Tabela 13. Działania profilaktyczne podejmowane przez Zespół Interdyscyplinarny w gminie Rogowo w latach 2021-2023

nazwa działania	liczba osób objętych działaniem w poszczególnych latach		
	2021	2022	2023
Projekt socjalny „ Stop Przemocy”	200	220	-
Projekt socjalny „Bezpieczny Senior”	-	-	80
Projekt socjalny „Nasza rodzina jest EKO”	-	-	347
Projekt socjalny „W drodze do nieba”	-	-	57

Dane Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w gminie Rogowo.

W 2023 r. Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w gminie Rogowo liczył 14 członków. W ciągu tego roku odbyło się 5 spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego oraz 31 spotkań grup roboczych, które realizowały zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy. Przedstawiciele Zespołu Interdyscyplinarnego sporządzili ogółem 18 formularzy „Niebieska Karta-A”, w tym 17 zostało sporządzonych przez Policję.

Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego uczestniczyli również w szkoleniach z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej. Dane na ten temat przedstawia poniższa tabela.

Tabela 14. Szkolenia z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej w latach 2021-2023

nazwa szkolenia	liczba osób uczestniczących w szkoleniu w poszczególnych latach		
	2021	2022	2023
„Przeciwdziałanie Przemocy w Rodzinie”	16	-	-
„Interwencja w Rodzinie z Problemem Przemocy. Zmiany w Prowadzeniu procedury „Niebieskie Karty”. Praca z osobami oraz rodzinami uwikłanymi w przemoc domową i po zakończeniu stanu zagrożenia epidemiologicznego i stanu epidemii”	-	15	-
„Praktyczne stosowanie przepisów wprowadzonych ustawą z dnia 13 stycznia 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu	-	-	1

przemocy w rodzinie oraz innych ustaw”			
„Nowelizacja ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie – rewolucyjne zmiany”	-	-	14
„Najnowsze zmiany w systemie przeciwdziałania przemocy- od 22 czerwca i 15 sierpnia 2023r.”	-	-	14
„Przeciwdziałanie przemocy domowej - Interwencja, pomoc, profilaktyka”	-	-	2

Dane Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w gminie Rogowo.

Pomocy osobom doświadczającym przemocy domowej udziela także **Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rogowie**, będący instytucją powołaną do wspierania mieszkańców w przezwyciężaniu trudności życiowych, których nie są oni w stanie pokonać samodzielnie, wykorzystując własne zasoby i możliwości. Należą do nich osoby i rodziny doświadczające przemocy, zarówno ofiary, jak i sprawcy.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej udzielał mieszkańcom informacji o możliwości uzyskania pomocy, wypłacał świadczenia finansowe, wskazywał adresy instytucji wspierających, prowadził pracę socjalną w rodzinie dotkniętej przemocą oraz podejmował działania we współpracy z innymi instytucjami i organizacjami działającymi w tym obszarze.

W 2023 r. GOPS do realizacji swoich zadań zatrudniał 1 osobę w kadrze kierowniczej, 4 pracowników socjalnych oraz 14 pozostałych pracowników. Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie w latach 2021-2023, ulegała wahaniom (290 w 2021 r., 249 w 2022 r., 266 w 2023 r.). Również liczba osób w rodzinach objętych pomocą GOPS-u w tym okresie ulegała wahaniom. Poniżej zamieszczono dane liczbowe dotyczące beneficjentów objętych przez GOPS wsparciem z zakresu pomocy społecznej w latach 2021-2023.

Tabela 15. Beneficjenci systemu pomocy społecznej w gminie objęci wsparciem GOPS-u w latach 2021-2023

liczba beneficjentów	2021	2022	2023
liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	290	249	266
liczba rodzin	171	156	174
liczba osób w rodzinach	521	440	469

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rogowie.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rogowie, wykonując zadania pomocy społecznej w gminie, udziela rodzinom z gminy wsparcia m.in. z powodu przemocy domowej, jak również alkoholizmu lub narkomanii, które niejednokrotnie przyczyniają się do jej wystąpienia. Liczba osób w rodzinach, którym w latach 2021-2023 decyzją administracyjną

udzielano wsparcia z powodu alkoholizmu lub narkomanii, wahała się i wynosiła odpowiednio: 18, 5 i 5 osób. Jeśli chodzi o pomoc udzielaną z powodu przemocy, to w 2022 r. były to 3 osoby, natomiast w 2023 r. były to 2 osoby. Dane zestawiono w tabeli poniżej.

Tabela 16. Beneficjenci systemu pomocy społecznej w gminie objęci wsparciem GOPS-u z powodu przemocy domowej, alkoholizmu lub narkomanii w latach 2021-2023

rok	liczba rodzin		liczba osób w rodzinach	
	przemoc w rodzinie	alkoholizm i narkomania	przemoc w rodzinie	alkoholizm i narkomania
2021	0	6	0	18
2022	1	1	3	5
2023	1	3	2	5

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rogowie.

W wykonywaniu zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy i ochrony osób doznających przemocy domowej Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej współdziała z różnymi podmiotami, m.in. z organami wykonawczymi gminy, innymi jednostkami organizacyjnymi, służbą zdrowia, Policją, kuratorami sądowymi oraz instytucjami i organizacjami zajmującymi się pomocą społeczną.

Podstawowym zadaniem pracowników socjalnych Ośrodka jest przeprowadzenie wywiadu środowiskowego mającego na celu zebranie informacji i ustalenie diagnozy dotyczącej zjawiska przemocy, jej form, powtarzalności, nasilenia, sposobów reagowania poszczególnych członków rodziny na przemoc oraz uruchomienie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy, który ustala plan pomocy rodzinie i podejmuje się jego realizacji. Nie zawsze można jednak przeprowadzić wywiad środowiskowy przed zaistnieniem poważnego zdarzenia wywołującego znaczny kryzys w rodzinie, gdyż przemoc pozostaje nadal tematem wstydlwym.

Informacje o podejrzeniu stosowania przemocy może zgłosić do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej każdy, kto ma podejrzenie, iż w rodzinie dochodzi do przemocy. Każde zgłoszenie jest sprawdzane i wyjaśniane przez pracowników socjalnych. Jeżeli zgłoszenie okaże się bezpodstawne, rozpatrywane są ewentualne przyczyny innych trudności, które mogły wpłynąć na postrzeganie rodziny jako doświadczającej przemocy (niezaradność życiowa, niepełnosprawność, choroby członków rodziny, np.: zaburzenia psychiczne, zaburzenia zachowania i inne). W przypadku potwierdzenia występowania przemocy domowej rodzina jest obejmowana szerszym systemem monitoringu, wsparcia i pomocy

przez działające lokalnie instytucje gminne, a jeżeli zachodzi taka potrzeba, również powiatowe. Przykładem uruchomienia szerszego systemu pomocy rodzinom doświadczającym przemocy jest zwołanie Zespołu Interdyscyplinarnego.

Ważną funkcję w procesie przeciwdziałania przemocy domowej pełnią działania profilaktyczne podejmowane w celu skutecznego jej eliminowania oraz integracji społecznej osób dotkniętych tym problemem. Dane dotyczące działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej podejmowanych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rogowie w latach 2021-2023 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 17. Działania profilaktyczne podejmowane przez GOPS w gminie Rogowo w latach 2021-2023

nazwa działania	liczba osób objętych działaniem w poszczególnych latach		
	2021	2022	2023
Projekt socjalny „Stop Przemocy”	200	220	-
Projekt socjalny „Bezpieczny Senior”	-	-	80
Projekt socjalny „Nasza rodzina jest EKO”	-	-	347
Projekt socjalny „Rodzina jest wszystkim”	-	231	-
Projekt socjalny „Młodzi Aktywni latem”	-	139	-
Projekt socjalny „Stop Narkotykom. Wybieram Zdrowie”	17	-	-
Projekt socjalny „Rodzinna przygoda z witrażem świątecznym”	262	-	-
Projekt socjalny „W drodze do nieba”	-	-	57
„Jak pokonać smoka” - profilaktyka zachowań ryzykownych - przedstawienie i pogadanka	74	-	74
„Przesłuchanie” – przedstawienie dotyczące cyberprzemocy i krótka pogadanka	-	82	-
Gminny konkurs „Przeciwdziałanie przemocy”	-	15	-

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rogowie.

Pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej uczestniczyli również w szkoleniach dotyczących przeciwdziałania przemocy domowej. Dane w tym zakresie zestawiono w poniższej tabeli.

Tabela 18. Szkolenia z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej w latach 2021-2023

nazwa szkolenia	liczba osób uczestniczących w szkoleniu w poszczególnych latach		
	2021	2022	2023
„Przeciwdziałanie Przemocy w Rodzinie”	16	-	-
„Interwencja w Rodzinie z Problemem Przemocy. Zmiany w Prowadzeniu Niebieskiej Karty. Praca z osobami oraz rodzinami uwikłanymi w przemoc domową i po zakończeniu stanu zagrożenia epidemiologicznego i stanu epidemii”	-	5	-
„Najnowsze zmiany w systemie przeciwdziałania przemocy - od 22 czerwca i 5 sierpnia 2023 r.”	-	-	5
„Nowelizacja ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie – rewolucyjne zmiany”	-	-	5

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rogowie.

Mieszkańcy gminy Rogowo mają zapewnioną opiekę w 1 Niepublicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej. Lekarz, w związku z wystąpieniem przemocy, ma obowiązek na prośbę poszkodowanego dokonać oceny obrażeń oraz wystawić stosowne zaświadczenie wykazujące uszkodzenia somatyczne i objawy psychiczne, będące efektem doświadczenia przemocy. Jeżeli zachodzi taka potrzeba, udziela pomocy medycznej i kieruje na odpowiednie leczenie pacjenta, który doznał uszczerbku na zdrowiu. Każdorazowo przy zgłoszeniu się osoby doświadczającej przemocy domowej lekarz informuje o możliwościach szukania pomocy i wskazuje właściwe instytucje.

Ważnymi placówkami wsparcia dzieci i młodzieży są szkoły oraz punkty i oddziały przedszkolne na terenie gminy. W ramach zajęć opiekuńczych organizowane są koła zainteresowań oraz zajęcia świetlicowe. Placówki zapewniają także zajęcia przeznaczone dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, m.in. zajęcia wyrównawcze, korekcyjno-kompensacyjne, logopedyczne, rewalidacyjne, terapię pedagogiczną oraz zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze.

Wśród uczniów placówek systemu oświaty w gminie prowadzono liczne działania z zakresu profilaktyki uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy. Organizowano szkolenia dla nauczycieli szkół i przedszkoli, pedagogów szkolnych oraz psychologów. Dane dotyczące prowadzonych szkoleń oraz działań profilaktycznych w placówkach oświatowych oraz z terenu gminy Rogowo w latach 2021-2023 przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 19. Działania profilaktyczne z zakresu przemocy domowej prowadzone w placówkach oświatowych w latach 2021-2023

nazwa działania	liczba osób objętych działaniem w poszczególnych latach		
	2021	2022	2023
Program profilaktyczny „Spójrz inaczej”	270	273	263
Marsz „Stop Przemocy”	95	86	-
Pogadanka z policjantem	95	86	77
Pogadanka z psychologiem	-	86	-

Dane placówek oświatowych w gminie Rogowo.

Tabela 20. Szkolenia z zakresu przemocy domowej w placówkach oświatowych w latach 2021-2023

nazwa szkolenia	liczba osób uczestniczących w szkoleniu w poszczególnych latach		
	2021	2022	2023
„Walizka Profilaktyczna”	-	-	360
„Wpływ pandemii na zdrowie psychiczne dzieci i młodzieży”	-	42	-
„Pierwsza Pomoc dla dzieci”	-	86	77
„Pierwsza Pomoc dla pracowników”	-	-	23

Dane placówek oświatowych w gminie Rogowo.

Działania na rzecz dzieci i rodzin przeżywających trudności, przedsięwzięcia profilaktyczne i zapobiegające wykluczeniu społecznemu oraz przeciwdziałające uzależnieniom i patologiom społecznym realizują funkcjonujące na terenie gminy organizacje społeczne, m.in. jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej, kluby wiejskie i kluby sportowe oraz parafie.

2.2. PODMIOTY SPOZA GMINY WSPIERAJĄCE MIESZKAŃCÓW GMINY

Mieszkańcy gminy Rogowo objęci są wsparciem instytucji i organizacji działających poza gminą w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej. Wykaz tych jednostek przedstawia poniższa tabela.

Tabela 21. Jednostki wsparcia dla osób dotkniętych przemocą domową spoza gminy

lp.	nazwa jednostki	kategoria klienta
1.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie ul. Szpitalna 32, 88-400 Żnin	mieszkańcy powiatu, w tym dzieci i młodzież, rodziny, osoby niepełnosprawne, rodziny zastępcze
2.	Ośrodek Interwencji Kryzysowej przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Żninie	mieszkańcy powiatu, w tym dzieci i młodzież, rodziny, osoby niepełnosprawne, rodziny zastępcze

3.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna ul. Browarowa 14, 88-400 Żnin	dzieci i młodzież, rodzice i nauczyciele
4.	Poradnia dla Rodzin Punkt wsparcia dla rodzin w kryzysie „Ognisko Nadziei” ul. Łaskiego 2a, 62-200 Gniezno	dzieci i młodzież, rodzice
5.	Specjalistyczna Poradnia Życia Małżeńskiego i Rodzinnego ul. Seminaryjna 2a, 62-200 Gniezno	dzieci i młodzież, rodzice
6.	Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności ul. Ogrodowa 10, 88-300 Mogilno	osoby z niepełnosprawnościami
7.	Komenda Powiatowa Policji pl. Wolności 4, 88-400 Żnin	mieszkańcy gminy i powiatu
8.	Komisariat Policji ul. Szkolna 7, 88-430 Janowiec Wlkp.	mieszkańcy gminy i powiatu
9.	Sąd Rejonowy i Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej Plac Wolności 17, 88-400 Żnin	mieszkańcy gminy i powiatu
10.	Powiatowy Urząd Pracy ul. Składowa 4, 88-400 Żnin	mieszkańcy gminy i powiatu
11.	Warsztat Terapii Zajęciowej ul. Szpitalna 32, 88-400 Żnin	osoby dotknięte przemocą domową lub uzależnieniem
12.	Schronisko dla bezdomnych „Judym” ul. Powstańców Wielkopolskich 35, 89-200 Kołaczkowo	osoby bezdomne i w kryzysie
13.	Schronisko dla bezdomnych z usługami opiekuńczymi „Katarzynka” Synogać 2, 62-619 Sadlno	osoby bezdomne i w kryzysie
14.	Schronisko dla bezdomnych z usługami opiekuńczymi Stowarzyszenie „Jesień” Nowy Jasieniec 45, 86-010 Koronowo	osoby bezdomne i w kryzysie
15.	Caritas Archidiecezji Gnieźnieńskiej Os. Orła Białego 20, 62-200 Gniezno	mieszkańcy gminy i powiatu
16.	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej ul. Janiny Bartkiewiczówny 93, 87-100 Toruń	mieszkańcy gminy i powiatu

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rogowie i opracowanie własne.

Ważną rolę w przeciwdziałaniu przemocy domowej pełni przeprowadzająca interwencje domowe związane z tym zjawiskiem Policja. Teren gminy obsługuje **Komisariat Policji w Janowcu Wielkopolskim podległy Komendzie Powiatowej Policji w Żninie**.

Według danych udostępnionych na potrzeby opracowania niniejszego dokumentu przez Komisariat Policji w Janowcu Wielkopolskim, w latach 2021-2023 na terenie gminy Rogowo stwierdzono ogółem: 95 przestępstw w 2021 r., 66 przestępstw w 2022 r. i 201 przestępstw w 2023 r., w tym przestępstwa popełnione przez osoby nieletnie to 2 przypadki

w 2021 r. Dane szczegółowe dotyczące przestępstw w rozbiu na poszczególne kategorie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 22. Przestępstwa odnotowane w gminie w latach 2021-2023

zakres danych	liczba przestępstw		
	2021 r.	2022 r.	2023 r.
stwierdzono ogółem przestępstw:	95	66	201
w tym popełnionych przez nieletnich:	2	0	0
w tym według poszczególnych kategorii:			
przeciwko życiu i zdrowiu	1	0	1
przeciwko wolności	10	3	10
przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji	9	15	9
przeciwko mieniu	21	27	21
przeciwko rodzinie i opiece	13	8	13
przeciwko wiarygodności dokumentów	0	0	109
przeciwko wolności seksualnej i obyczajności	0	0	0
z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii	2	2	34

Dane Komisariatu Policji w Janowcu Wielkopolskim.

Do najczęściej popełnianych przestępstw w 2023 r. należały: przestępstwa przeciwko wiarygodności dokumentów – 109 przypadków, przestępstwa z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii – 34 przypadki (o 32 więcej w porównaniu z 2022 r.), przestępstwa przeciwko mieniu - 21 przypadków (o 6 mniej w porównaniu z 2022 r.), przestępstwa przeciwko rodzinie i opiece - 13 przypadków (o 5 więcej w porównaniu z 2022 r.) oraz przestępstwa przeciwko wolności – 10 (o 7 więcej w porównaniu do 2022 r.).

Policja pełni niezwykle ważną rolę w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, przeprowadzając interwencje domowe. Funkcjonariusze Policji, podejmując czynności wobec rodziny, w której występuje przemoc, mają za zadanie:

- udzielać osobie doznającej przemocy domowej niezbędnej pomocy, w tym udziela pierwszej pomocy przedmedycznej,
- organizować niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby doznającej przemocy domowej,
- podejmować, w razie potrzeby, inne niezbędne czynności zapewniające ochronę życia, zdrowia i mienia osób doznających przemocy domowej, włącznie z zastosowaniem na podstawie odrębnych przepisów w stosunku do osoby stosującej przemoc domową środków przymusu bezpośredniego i zatrzymania,

- przeprowadzać, o ile jest to możliwe, z osobą stosującą przemoc domową rozmowę, w szczególności o odpowiedzialności karnej za znęcanie się fizyczne lub psychiczne nad osobą najbliższą lub inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od osoby stosującej przemoc domową albo nad małoletnim lub pełnoletnią osobą nieporadną ze względu na jej wiek lub stan zdrowia, oraz wzywa osobę stosującą przemoc domową do zachowania zgodnego z prawem i zasadami współżycia społecznego,
- przeprowadzać na miejscu zdarzenia, w przypadkach niecierpiących zwłoki, czynności procesowe w niezbędnym zakresie, w granicach koniecznych do zabezpieczenia śladów i dowodów przestępstwa,
- podejmować działania mające na celu zapobieganie zagrożeniom mogącym występować w środowisku domowym, w szczególności składa systematyczne wizyty sprawdzające stan bezpieczeństwa osoby doznającej przemocy domowej, w zależności od potrzeb określonych przez grupę diagnostyczno-pomocową,
- dokonywać niezbędnych ustaleń w zakresie udziału osoby stosującej przemoc domową w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową,
- informować, w formie notatki urzędowej, zespół interdyscyplinarny o działaniach podejmowanych wobec osoby doznającej przemocy domowej oraz osoby stosującej przemoc domową, w tym w szczególności o udziale w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową.

Z analizy danych przedstawionych przez Komisariat Policji w Janowcu Wielkopolskim odnoszących się do mieszkańców gminy wynika, że w 2023 r. na terenie gminy sporządzono 18 formularzy „Niebieska Karta-A”. Wśród osób, które doznały przemocy domowej zdecydowanie przeważały kobiety. Funkcjonariusze stwierdzili też przypadki stosowania przemocy wobec mężczyzn, osób starszych i nieletnich. Ustalono, że w analizowanym czasie osobami stosującymi przemoc byli w większości mężczyźni, ponadto pozostający pod wpływem alkoholu. Dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 23. Dane dotyczące przemocy domowej na terenie gminy w latach 2021-2023

zakres danych	2021	2022	2023
liczba stwierdzonych faktów przemocy	23	16	18
liczba zastosowanych procedur „Niebieskie Karty” –	23	16	18

sporządzonych formularzy			
liczba osób doświadczonych przemocą domową	25	18	16
w tym kobiety	13	11	11
w tym mężczyźni	3	1	1
w tym nieletni	4	3	2
w tym osoby starsze	5	3	2
liczba sprawców przemocy domowej	21	15	13
w tym kobiety	1	–	–
w tym mężczyźni	20	15	13
w tym nieletni	–	–	–
liczba sprawców przemocy domowej pod wpływem alkoholu	12	11	8
w tym kobiety	–	–	–
w tym mężczyźni	12	11	8
w tym nieletni	–	–	–

Dane Komisariatu Policji w Janowcu Wielkopolskim.

W ramach szeroko rozumianej profilaktyki przedstawiciele Policji uczestniczą w spotkaniach z dziećmi i młodzieżą, prowadzą pogadanki i prelekcje profilaktyczne, organizują zebrania z mieszkańcami dotyczące bezpieczeństwa w gminie, dokonują sprawdzania oraz obserwacji miejsc szczególnie niebezpiecznych, a także biorą czynny udział w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego oraz Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Zgodnie z ustawą z dnia 27 lipca 2001 r. o **kuratorach sądowych**, kurator sądowy jest organem wykonawczym sądu i realizuje zadania o charakterze wychowawczo-resocjalizacyjnym, diagnostycznym, profilaktycznym i kontrolnym, związane z wykonywaniem orzeczeń sądu. Działania pomocowe realizowane przez kuratorów mają charakter niematerialny i dotyczą umożliwienia właściwego wykonywania władzy rodzicielskiej. Teren gminy jest objęty działalnością **Kuratorskiej Służby Sądowej przy Sądzie Rejonowym w Żninie**, skąd nadesłało informacje o dozorach i nadzorach kuratorów w sprawach prowadzonych wobec mieszkańców gminy Rogowo.

Dozory

W latach 2022-2023 r. ogólna liczba spraw wyniosła 57, w tym 13 spraw (13 osób) dotyczyło warunkowego zawieszenia kary pozbawienia wolności, a 29 osobom orzeczono karę ograniczenia wolności bądź grzywna została zamieniona na prace społecznie użyteczne.

Nadzory

W latach 2022-2023 r. ogólna liczba spraw wynosiła 32, a ogólna liczba osób 55, w tym 16 spraw dotyczyło ograniczenia władzy rodzicielskiej, a 7 spraw dotyczyło nieletnich, którzy dokonali czynu karalnego oraz nieletnich prezentujących przejawy demoralizacji.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Żninie jest jednostką powiatową, obejmującą zasięgiem działania mieszkańców gminy. Do działań prowadzonych przez tę jednostkę należy m.in. realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową, sporządzanie formularzy „Niebieska Karta-A”, doradztwo oraz pomoc specjalistyczna – psychologiczna i prawna.

Istotną rolę w zapewnieniu pomocy psychologicznej i diagnozowaniu problemów młodszych mieszkańców gminy odgrywa **Poradnia Psychologiczno-Pedagogicznych w Żninie**. W Poradni dzieci mogą korzystać z usług specjalistów – m.in. psychologa, pedagoga, terapeuty oraz logopedy. Placówka oferuje dzieciom i młodzieży różne formy wsparcia, m.in.: indywidualne lub grupowe zajęcia terapeutyczne, grupy wsparcia, prowadzenie mediacji, interwencje kryzysowe, porady i konsultacje, realizuje zadania, m.in. poprzez: konsultację, diagnozę, terapię, doradztwo, wydawanie opinii i orzeczeń, a także przez działalność profilaktyczną i informacyjną. W roku szkolnym 2022/2023 Poradnia Psychologiczno-Pedagogicznych w Żninie udzieliła wsparcia ok. 75 dzieciom i młodzieży z terenu gminy Rogowo w formie, m.in.:

- orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego – 12,
- opinii o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju – 5,
- opinii o potrzebie objęcia pomocą psychologiczną-pedagogiczną,
- orzeczeń o potrzebie indywidualnego nauczania – 3,
- informacji dla lekarza specjalisty i sądu – 5,
- opinii psychologicznych dla młodocianych pracowników - 1.

Udzielano także pomocy i porad rodzicom i opiekunom dziecka oraz wspierano przedszkola, szkoły i nauczycieli w zakresie organizowania procesu edukacyjnego i wychowawczego i rozwiązywania problemów dydaktyczno-wychowawczych.

Wśród innych możliwości uzyskania pomocy w związku z przemocą domową lub innych traumatycznych przeżyć wywołujących kryzys w rodzinie warto wymienić możliwość odbycia rozmowy telefonicznej. Kontakt telefoniczny pozwala osobie szukającej wsparcia na zapewnienie anonimowości oraz nie zmusza do bezpośredniego spotkania z pracownikiem

instytucji, co może dla wielu osób być krępujące. Poniżej zamieszczono tabelę z wybranymi telefonami, pod którymi można uzyskać wsparcie psychologiczne, porady oraz zostać pokierowanym do właściwych instytucji.

Tabela 24. Numery telefonów, pod którymi można uzyskać wsparcie i porady

lp.	instytucja	nr telefonu
1.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rogowie	52 302 42 10
2.	Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy	52 302 41 47
3.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Przychodnia Lekarska” w Rogowie	52 302 40 12
4.	Komenda Powiatowa Policji w Żninie	47 752 62 00
5.	Komisariat Policji w Janowcu Wielkopolskim	52 303 33 15
6.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Żninie	52 303 01 69
7.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Żninie	52 302 04 38
8.	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Toruniu	56 657 14 60
9.	Niebieska Linia dla osób dotkniętych przemocą	22 668 70 00
10.	STOP – telefon Fundacja Centrum Praw Kobiet dla kobiet dotkniętych przemocą i dyskryminacją	22 621 35 37 600 070 717
11.	Ogólnopolskie pogotowie dla ofiar przemocy „Niebieska Linia”	801 120 002
12.	Anonimowa Policyjna Linia Specjalna	800 120 148
13.	Dziecięcy Telefon Zaufania Rzecznika Praw Dziecka	800 12 12 12
14.	Telefoniczna Pierwsza Pomoc Psychologiczna	22 425 98 48
15.	Telefoniczna Poradnia dla Osób w Kryzysie Emocjonalnym	116 123
16.	Telefon Zaufania dla Dzieci i Młodzieży	116 111
17.	Młodzieżowy [i nie tylko] Telefon Zaufania	22 192 88
18.	Pomarańczowa Linia – system pomocy rodzicom, których dzieci upijają się	800 140 068
19.	Antydepresyjny Telefon Zaufania Fundacji ITAKA	22 654 40 41 22 484 88 01

Dane: opracowanie własne.

3. WSPÓŁPRACA KOŚCIOŁÓW W ZAKRESIE EDUKACJI NA TEMAT PRZEMOCY DOMOWEJ I WSPIERANIA RODZIN W KRYZYSIE

W świetle postanowień ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, organy administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego są obowiązane do podejmowania działań zmierzających do ograniczania spożycia napojów alkoholowych oraz zmiany struktury ich spożywania, inicjowania i wspierania przedsięwzięć mających na celu zmianę obyczajów w zakresie

sposobu spożywania tych napojów, działania na rzecz trzeźwości w miejscu pracy, przeciwdziałania powstawaniu i usuwania następstw nadużywania alkoholu, a także wspierania działalności w tym zakresie organizacji społecznych i zakładów pracy. W tym względzie organy administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego współdziałają również z Kościołem Katolickim i innymi kościołami oraz związkami wyznaniowymi.

Zadania w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi wykonuje się przez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, w szczególności:

- 1) tworzenie warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspokajanie motywuje powstrzymanie się od spożywania alkoholu;
- 2) działalność wychowawczą i informacyjną;
- 3) ustalanie odpowiedniego poziomu i właściwej struktury produkcji napojów alkoholowych przeznaczanych do spożycia w kraju;
- 4) ograniczanie dostępności alkoholu;
- 5) leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych od alkoholu;
- 6) zapobieganie negatywnym następstwom nadużywania alkoholu i ich usuwanie;
- 7) przeciwdziałanie przemocy domowej;
- 8) wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez finansowanie centrów integracji społecznej.

Wsparcie rodzin w kryzysie, kształtowanie wzorca rodziny oraz właściwej komunikacji w rodzinie leży w sferze zainteresowań Kościoła rzymskokatolickiego. Jeśli w gminie parafie nie prowadzą poradni życia rodzinnego, wierni należący do danej parafii są informowani o adresie najbliższej poradni rodzinnej oraz godzinach jej funkcjonowania. Poza przygotowaniem narzeczonych do małżeństwa, parafialne poradnie rodzinne świadczą pomoc w rozwiązywaniu problemów rodzin (mażeńskich, rodzicielskich, wychowawczych) oraz terapię uzależnień (od alkoholu, gier komputerowych, hazardu itp.).

Parafialni doradcy życia rodzinnego współpracują z rejonowymi doradcami, których obszar działania obejmuje jeden lub więcej dekanatów. Na poziomie diecezji działalność i współpracę parafialnych oraz rejonowych doradców życia rodzinnego koordynuje **Wydział Duszpasterstwa Rodzin Kurii Diecezjalnej. Diecezjalnego Doradcę Życia Rodzinnego** powołuje Biskup Diecezjalny na wniosek Diecezjalnego Duszpasterza Rodzin.

W 2023 r. w gminie Rogowo funkcjonowały 4 parafie Kościoła rzymskokatolickiego. Dane zawiera poniższa tabela.

Tabela 25. Parafie rzymskokatolickie na terenie gminy w 2023 r.

nazwa	adres
Parafia pw. św. Doroty	ul. Kościelna 16, 88-420 Rogowo
Parafia pw. św. Wawrzyńca	Czewujewo 7, 88-420 Rogowo
Parafia pw. św. Mateusza	Lubcz 8, 88-420 Rogowo
Sanktuarium Matki Bożej Gościeszyńskiej	Gościeszyn 1, 88-420 Rogowo

Dane Urzędu Gminy Rogowo.

W Kurii Metropolitalnej w Gnieźnie (ul. Kanclerza Jana Łaskiego 7, 62-200 Gniezno) funkcjonuje Wydział Duszpasterstwa Małżeństw i Rodzin, którego przewodniczącym jest ks. dr Hubert Wiśniewski (tel. 61 426 21 02, e-mail: dmr@archidiecezja.pl), a Diecezjalną Doradczynią Życia Małżeńskiego i Rodzinnego jest Teresa Niewiadomska (tel. 786 140 871, e-mail: dmr@archidiecezja.pl oraz narzeczeni@archidiecezja.pl).

Wydział Duszpasterstwa Rodzin zajmuje się wspieraniem rodzin, małżeństw i osób samotnych oraz rodzin w kryzysie. Do głównych zadań Wydziału należą:

- planowanie, organizacja i nadzór nad prowadzeniem przygotowania do życia w małżeństwie i rodzinie;
- organizacja katolickiego poradnictwa rodzinnego;
- kształcenie i stała formacja specjalistów z zakresu poradnictwa rodzinnego;
- organizowanie i popieranie rozmaitych inicjatyw i działań w zakresie obrony życia;
- podejmowanie i wspieranie inicjatyw w zakresie duszpasterstwa rodzin (uroczystości diecezjalne, rekolekcje, nabożeństwa);
- przygotowywanie pomocy i materiałów w zakresie duszpasterstwa rodzin, przygotowania do małżeństwa i ochrony życia;
- współpraca z organizacjami, stowarzyszeniami i ruchami kościelnymi wspomagającymi rodzinę;
- utrzymywanie kontaktów i współpraca z instytucjami państwowymi, samorządowymi i społecznymi służącymi umacnianiu i rozwojowi rodziny oraz obronie życia.

4. BADANIA ANKIETOWE DOTYCZĄCE PRZEMOCY

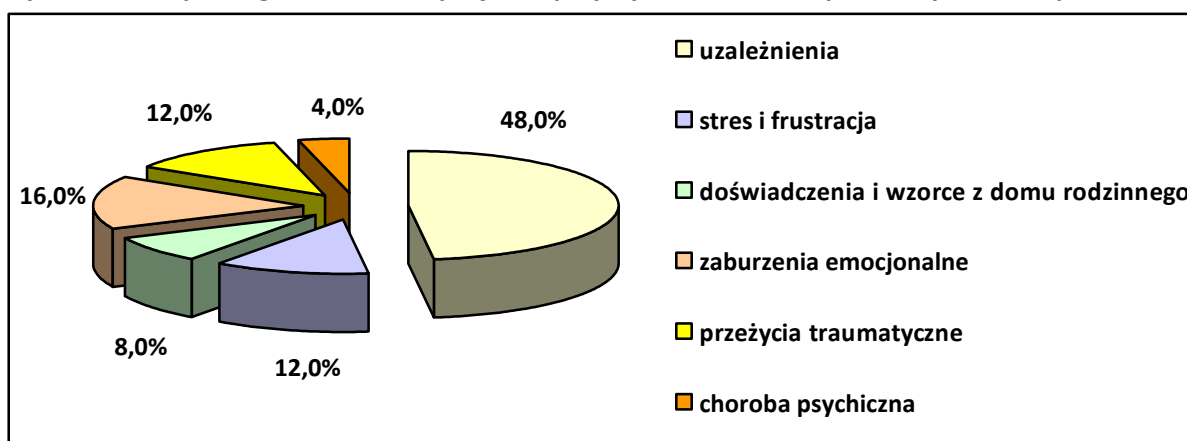
4.1. BADANIA W ŚRODOWISKU LOKALNYM

W ramach diagnozy problemu przemocy domowej w gminie Rogowo zostały przeprowadzone badania ankietowe wśród osób mających wpływ na kształt lokalnej polityki

społecznej oraz mieszkańców gminy. Do analizy przedłożono w sumie 25 wypełnionych anonimowo ankiet. W pierwszej kolejności zapytano respondentów o najczęstsze przyczyny stosowania przemocy domowej.

W opinii ankietowanych najczęstszą przyczyną stosowania przemocy domowej były uzależnienia (48%), zaburzenia emocjonalne (16%), stres i frustracja, przeżycia traumatyczne (po 12%), doświadczenia i wzorce z domu rodzinnego (8%), a także choroba psychiczna (4%). Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

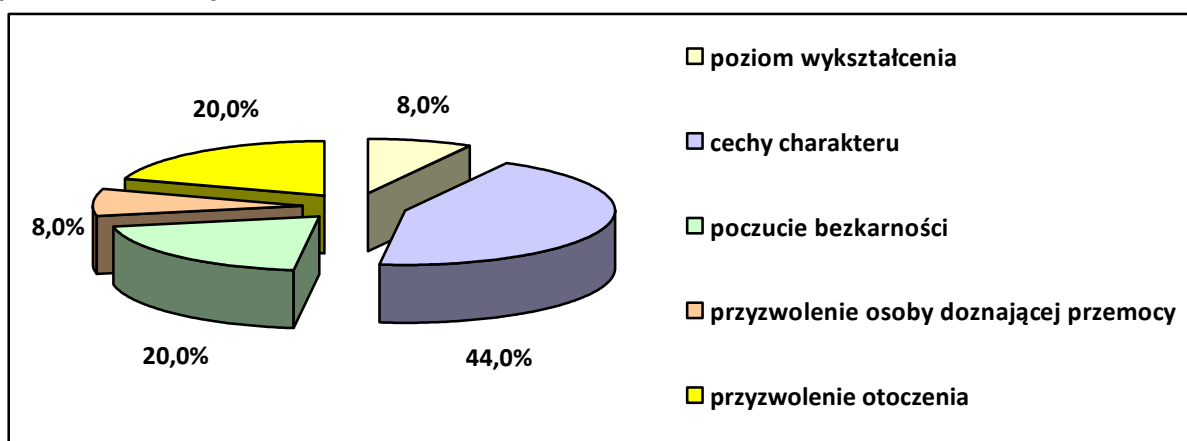
Wykres 3. Jaka jest wg Pani/Pana najczęstsza przyczyna stosowania przemocy domowej?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

W kolejnym pytaniu ankietowani identyfikowali czynniki, które mogą mieć wpływ na postępowanie osób stosujących przemoc domową. Najczęściej wskazywanymi przez badanych czynnikami były: cechy charakteru (44%), poczucie bezkarności i przyzwolenie otoczenia (po 20%), poziom wykształcenia oraz przyzwolenie osoby doznającej przemocy (po 8%). Rozkład odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

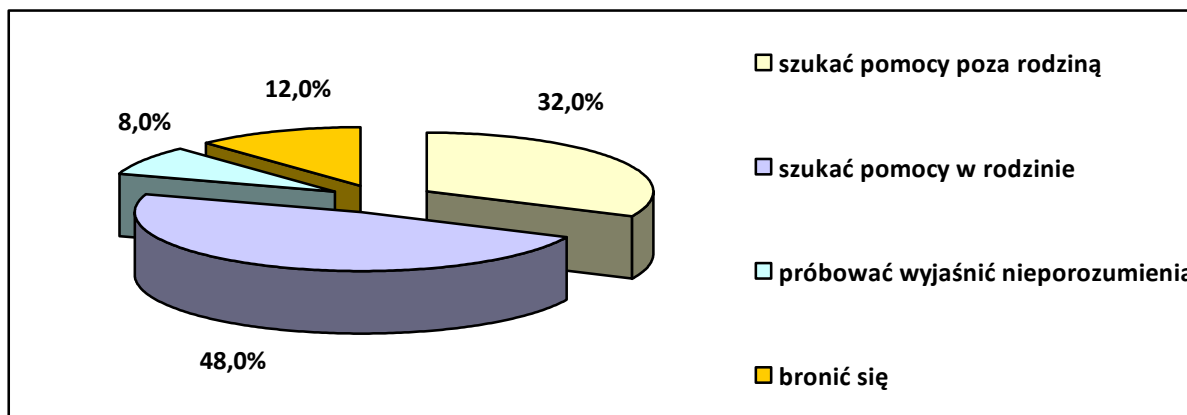
Wykres 4. Jakie Pani/Pana zdaniem czynniki mogą mieć wpływ na postępowanie osób stosujących przemoc domową?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

W ankiecie zawarto także pytanie, jak powinna zachowywać się osoba doznająca przemocy domowej. Wykres zamieszczony poniżej pokazuje najczęściej wybierane odpowiedzi.

Wykres 5. Jak Pani/Pana zdaniem powinna zachowywać się osoba doznająca przemocy domowej?

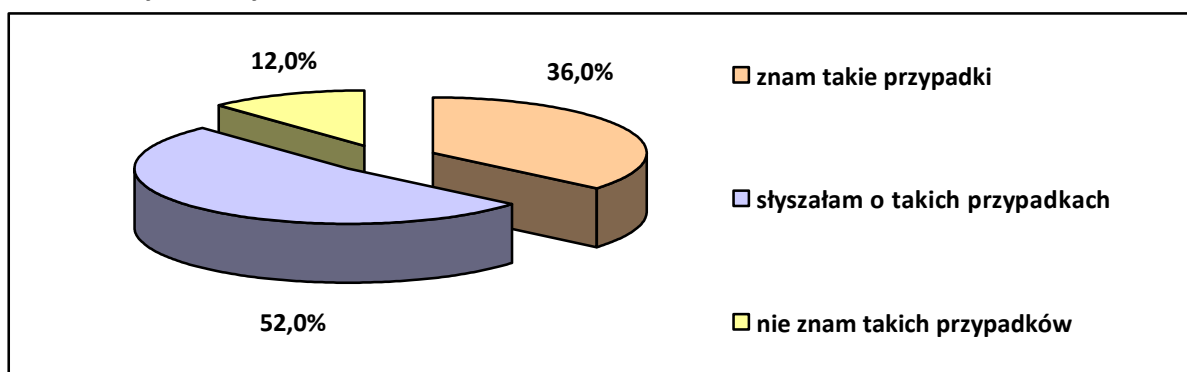

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Według najliczniejszej grupy ankietowanych osoby doznające przemocy powinny przede wszystkim szukać pomocy w rodzinie (48%) oraz szukać pomocy poza rodziną (32%), według innych bronić się (12%) oraz próbować wyjaśnić nieporozumienia (8%).

Uczestników badania sondowano również w kwestii znajomości przypadków występowania przemocy domowej w gminie. Bardzo niepokojąco przedstawiają się wyniki odpowiedzi na to pytanie, bowiem 88% respondentów stwierdziło, iż zna przypadki występowania przemocy domowej w gminie bądź o takich przypadkach słyszało. Rozkład odpowiedzi ilustruje kolejny wykres.

Wykres 6. Czy zna Pani/Pan przypadki występowania przemocy domowej na terenie gminy lub o nich słyszała/słyszał?

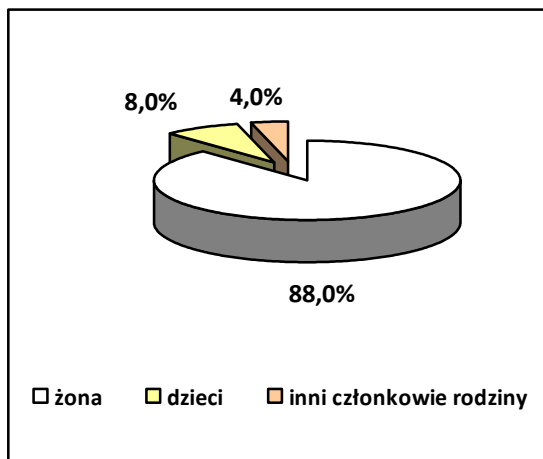

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

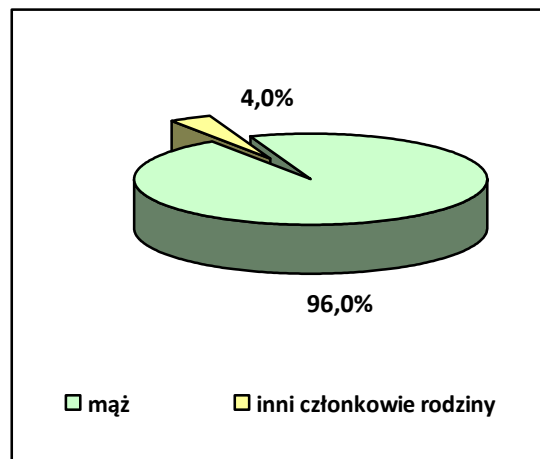
W kolejnych pytaniach poproszono respondentów ankiety o wskazanie osób doznających przemocy domowej i stosujących przemoc domową. Zdecydowana większość uczestników badania wyraziła opinię, że osobami doznającymi przemocy domowej są żony

i dzieci, a osobami stosującymi przemoc są zwykle mężowie. Poniższe wykresy ilustrują rozkład uzyskanych odpowiedzi.

Wykres 7. Kto wg Pani/Pana wiedzy najczęściej doznaje przemocy domowej w gminie?

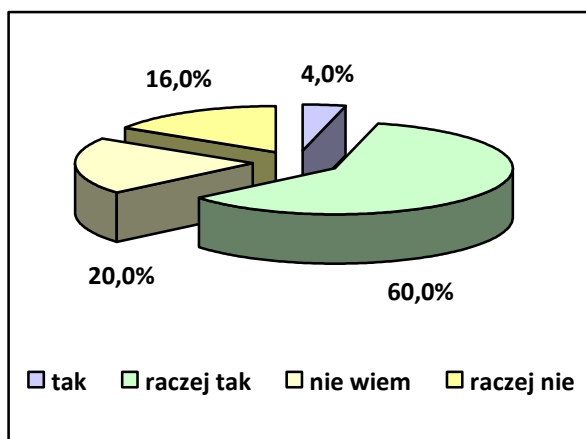
Wykres 8. Kto wg Pani/Pana wiedzy jest najczęściej stosuje przemoc domową w gminie?

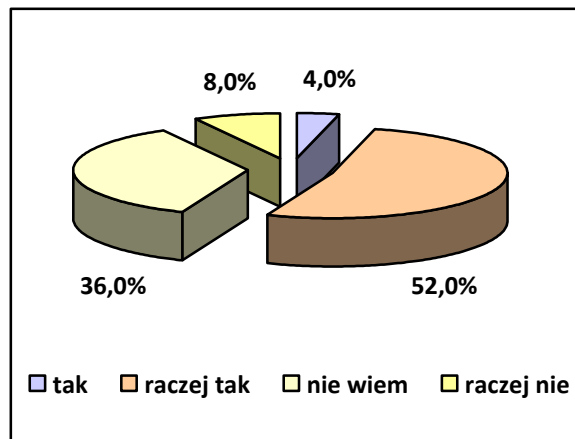
Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Uczestnicy badania oceniali także ofertę pomocy świadczonej osobom doznającym przemocy domowej oraz działania podejmowane wobec osób stosujących przemoc domową. Według 64% ankietowanych oferta wsparcia udzielanego osobom doznającym przemocy jest raczej wystarczająca lub wystarczająca. Oferty tej nie było w stanie ocenić 20% pytanym. Działania podejmowane wobec osób stosujących przemoc domową 56% ankietowanych uznało za raczej wystarczające lub wystarczające. 36% respondentów nie potrafiło ocenić tych działań. Poniższe wykresy ilustrują rozkład uzyskanych odpowiedzi.

Wykres 9. Czy wg Pani/Pana wiedzy realizowana w gminie oferta pomocy dla osób doznających przemocy domowej jest wystarczająca?

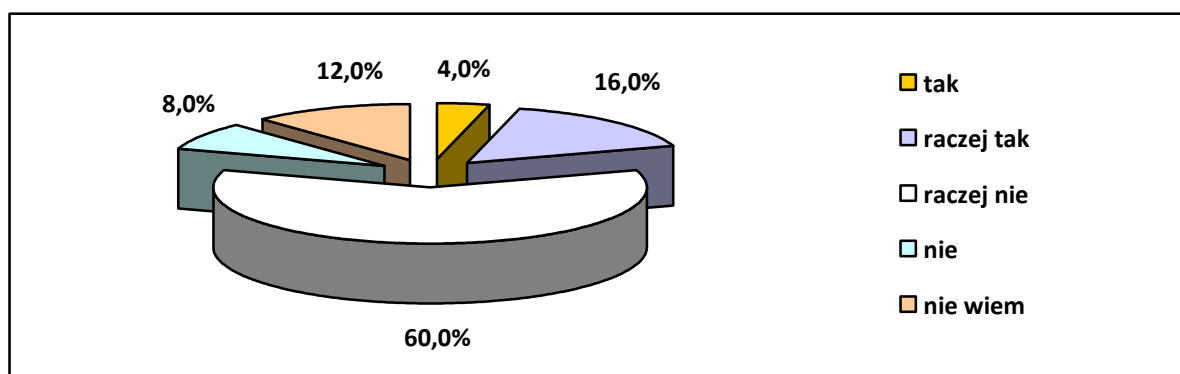
Wykres 10. Czy wg Pani/Pana wiedzy podejmowane w gminie działania wobec osób stosujących przemoc domową są wystarczające?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Uczestników badania zapytano także, czy przemoc domową postrzegają jako problem społeczny na terenie gminy. Zdaniem 20% ankietowanych przemoc domowa raczej jest lub jest ważnym problemem społecznym na terenie gminy. Jednocześnie 68% badanych wyraziło zdanie przeciwne. Opinii w tej sprawie nie miało 12% respondentów. Rozkład odpowiedzi ilustruje kolejny wykres.

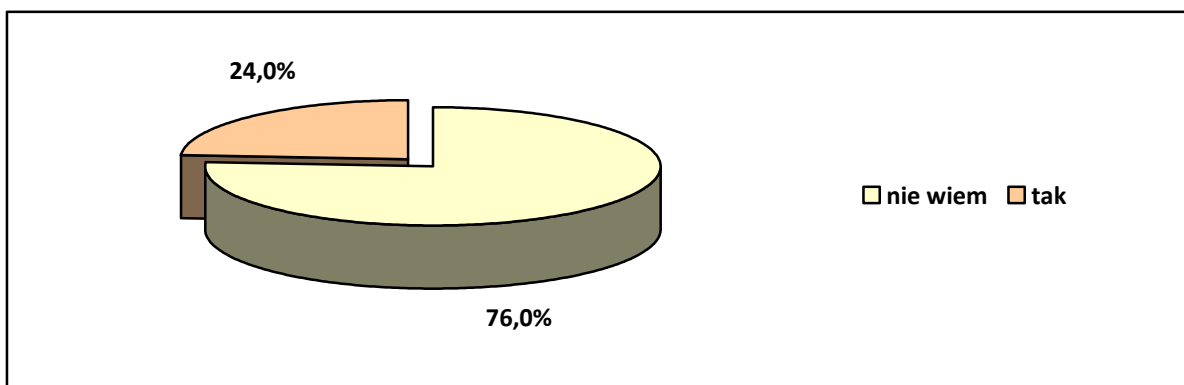
Wykres 11. Czy postrzega Pani/Pan przemoc domową jako istotny problem na terenie gminy?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Uczestników badania zapytano o ryzyko nasilenia się problemu przemocy domowej na terenie gminy. Poniższy wykresy ilustruje rozkład uzyskanych odpowiedzi.

Wykres 12. Czy Pani/Pana zdaniem istnieje ryzyko nasilenia się problemu przemocy domowej na terenie gminy?

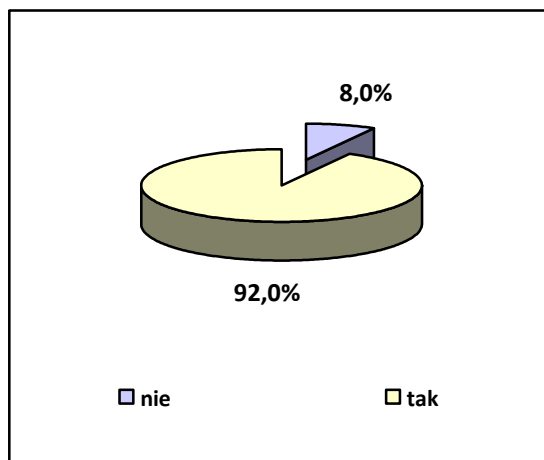

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

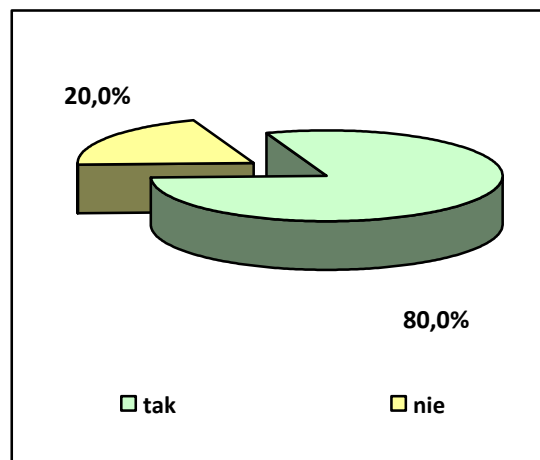
Według 24% ankietowanych istnieje ryzyko nasilenia się przemocy domowej. Natomiast 76% respondentów nie potrafiło tej kwestii ocenić.

W ankiecie znalazły się również pytania pozwalające badanym ocenić znajomość wiedzy dotyczącej procedury „Niebieskie Karty” oraz Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy. 92% ankietowanych potwierdziło znajomość procedury „Niebieskie Karty”, a 80% badanych znajomość Zespołu Interdyscyplinarnego. Poniższe wykresy ilustrują rozkład uzyskanych odpowiedzi.

Wykres 13. Czy słyszała Pani/Pan o tzw. „Niebieskiej Karcie”?

Wykres 14. Czy słyszała Pani/Pan o działalności w gminie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

4.2. BADANIA W ŚRODOWISKU SZKOLNYM

Informacje, które pomogły zdiagnozować środowisko szkolne i rodzinne uczniów pod kątem występowania zachowań i zjawisk patologicznych uzyskano, poddając analizie ankiety wypełnione w trzech placówkach systemu oświaty funkcjonujących na terenie gminy.

Do szkół biorących udział w niniejszym badaniu ankietowym uczęszczało w roku szkolnym 2023/2024 ogółem 572 uczniów i wychowanków. Zatrudniano tam w tym czasie 87 nauczycieli. Z analizy ankiet wynika, iż wszystkie ankietowane szkoły zatrudniają pedagoga i logopedę, dwie doradcę zawodowego, a jedna zatrudnia psychologa oraz zapewnia opiekę pielęgniarki. Uczniowie dwóch szkół mają dostęp sali gimnastycznej. We wszystkich ankietowanych szkołach z terenu gminy uczniowie mają zapewniony dostęp do Internetu i boiska sportowego.

Problemy dosięgające uczniów i ich rodziny

Problemy, które w najpoważniejszym stopniu dosięgają uczniów i ich rodziny, identyfikowano, wypełniając zamknięte katalogi zachowań negatywnych i zjawisk patologicznych oraz dysfunkcji i patologii, obejmujące 12 (w odniesieniu do środowiska szkolnego) i 6 (w odniesieniu do otoczenia rodzinnego) zmiennych. W badaniu stwierdzano ich obecność, podając jednocześnie liczbę ujawnionych przypadków. Szczegółowe informacje na temat zdiagnozowanych w środowisku szkolnym i w domu rodzinnym uczniów problemów zawierają poniższe tabele.

Tabela 26. Negatywne zachowania i zjawiska patologiczne występujące w społeczności uczniowskiej w gminie w roku szkolnym 2023/2024

rodzaj negatywnych zachowań i zjawisk patologicznych	liczba stwierdzonych przypadków		
	liczba placówek, w których stwierdzono	liczba ujawnionych przypadków	liczba placówek, w których nie stwierdzono
palenie papierosów	1	1	2
sięganie po alkohol	–	–	3
sięganie po narkotyki	1	2	2
niszczenie mienia szkolnego	1	2	2
kradzieże na terenie szkoły	–	–	3
dyskryminacja w grupie rówieśniczej	2	27	1
udział w grupach negatywnych	–	–	3
agresja i przemoc w grupie rówieśniczej	2	75	1
autoagresja	1	4	2
ucieczki z domu	–	–	3
przestępczość ujawniona	1	1	2
przypadki wymagające nadzoru kuratora sądowego	1	2	2

Dane z badania ankietowego przeprowadzonego w placówkach oświatowych gminy.

Tabela 27. Występowanie dysfunkcji i patologii w rodzinach uczniów z gminy

rodzaj zjawiska	liczba ujawnionych przypadków
bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	4
zaniedbanie dziecka	1
uzależnienia (alkoholizm, narkomania)	1
przemoc domowa	–
wykorzystywanie seksualne dzieci	–
przestępczość	1

Dane z badania ankietowego przeprowadzonego w placówkach oświatowych gminy.

Do najczęściej stwierdzanych wśród uczniów zachowań negatywnych w otoczeniu szkolnym należały: przypadki agresji i przemocy w grupie rówieśniczej, dyskryminacji w grupie rówieśniczej oraz autoagresji. Jeśli chodzi o zjawiska dysfunkcji i patologii w otoczeniu rodzinnym uczniów, uczestnicy badania stwierdzili 4 przypadki bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, po 1 przypadku zaniedbań, uzależnień oraz przestępczości.

Przedstawiciele dwóch spośród badanych placówek nie zauważyli wzrostu negatywnych zachowań wśród dzieci i uczniów w ciągu ostatnich trzech lat, jeden respondent taki wzrost zauważył,. Dokładnie tak samo rozłożyły się opinie pedagogów jeśli chodzi o przypadki dysfunkcji występujących w rodzinach dzieci i uczniów.

Współpraca placówek z rodzicami uczniów przybiera różne formy i została oceniona pozytywnie przez wszystkich respondentów.

Współpraca placówek z instytucjami i organizacjami jest zdaniem przedstawicieli szkół zadowolająca. Do podmiotów, z którymi placówki najczęściej współpracują, uczestnicy badania zaliczyli: Samorząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną, kuratorów sądowych, Sąd Rejonowy, Policję, Sanepid, parafie, organizacje pozarządowe.

Pomoc, jaką placówki oferują uczniom z rodzin ubogich, opiera się o współpracę z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej i polega przede wszystkim na zapewnieniu bezpłatnego dożywiania w formie obiadów, jak również pomocy materialnej – zwolnienie z obowiązkowych opłat i składek, a także udostępnianiu podręczników, sprzętu komputerowego oraz zapewnieniu transportu do szkoły. Szkoły organizują paczki świąteczne, akcje charytatywne na rzecz potrzebujących oraz uczestniczą w akcjach ogólnopolskich.

Pomoc, jaką placówki oferują uczniom z rodzin z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi, dotkniętych problemami uzależnień, przemocy w rodzinie organizowana jest we współpracy z instytucjami pomocowymi. Umożliwiany jest kontakt ze specjalistami – pedagogami i psychologami, zapewniana jest informacja o dostępnych formach pomocy i odpowiednich instytucjach pomocowych, prowadzona jest także pedagogizacja rodziców. Dzieci mogą również korzystać z porad i wsparcia wychowawców i opieki świetlicowej.

Usprawnienie funkcjonowania placówek oraz poprawa efektywności procesu edukacji i wychowania wymaga, zdaniem uczestników badania, zatrudnienia pedagoga, psychologa i logopedy w każdej szkole, utworzenia punktu konsultacyjnego dla uczniów i rodziców z problemami wychowawczymi oraz zintensyfikowania współpracy z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Żninie. Efektywne funkcjonowanie szkoły wymaga zapewnienia dobrze działającego Internetu. Wśród wypowiedzi pojawiał się postulat zwiększenia liczby zajęć dodatkowych, w tym wyrównawczych oraz potrzeba lepszej organizacji czasu wolnego uczniów.

4.3. BADANIA W ŚRODOWISKU DZIECI I MŁODZIEŻY SZKOLNEJ

W badaniu skierowanym do grupy dzieci i młodzieży szkolnej wzięto udział 46 uczniów ze szkół podstawowych z terenu gminy, z czego 54% stanowiły kobiety, 46% mężczyźni. Uczniowie w wieku 12 lat stanowili 15% tej próby, 32% ankietowanych stanowili uczniowie w wieku 14 lat, a 53% osób było w wieku lat 13.

W pierwszej kolejności uczniowie mieli za zadanie wybrać zachowania, które ich zdaniem są przejawem przemocy. Uzyskane wyniki zestawiono w poniższej tabeli.

Tabela 28. Rodzaje zachowań przemocowych w opinii uczniów

rodzaj zachowań	liczba wskazań	odsetek wskazań %
popychanie	32	69,6%
uderzanie	37	80,4%
kopanie	34	73,9%
duszenie	31	69,6%
szarpanie	35	76,1%
przypalanie ciała	38	82,6%
policzkowanie	29	63,0%
szantaż	20	43,5%
ośmieszanie	23	50,0%
grożenie	33	71,7%
nadmierna krytyka	17	36,9%
szkalowanie w Internecie	21	45,6%
nękanie sms-ami	24	47,8%

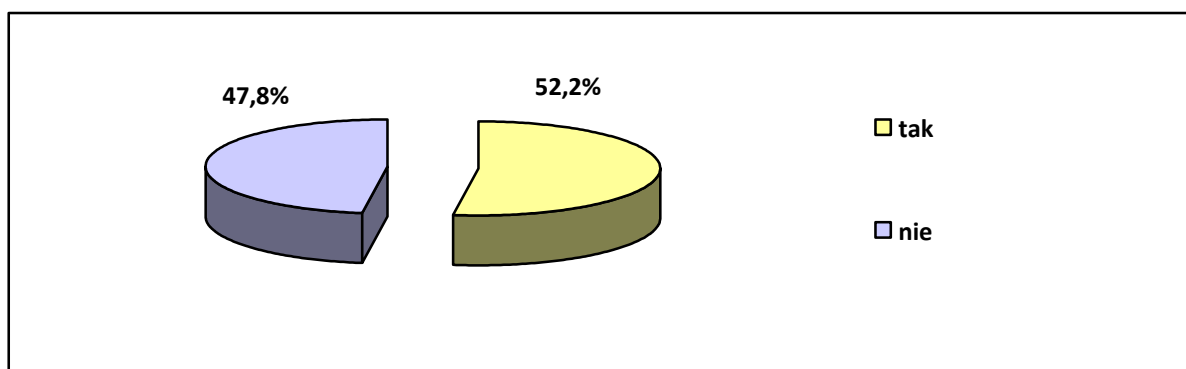
Dane z badania środowiska uczniowskiego.

Żadne z 13 możliwych do wyboru zachowań przemocowych nie zostało wskazane przez wszystkich ankietowanych uczniów. Wśród najliczniej wskazywanych zachowań, które uczniowie uznali za przejaw przemocy, znalazły się: przypalanie ciała (82,6%), uderzanie (80,4%), szarpanie (76,1%). Najmniejszy odsetek wskazań dotyczył nadmiernej krytyki (36,9%).

Kolejnym zagadnieniem poddanym ocenie respondentów była kwestia doświadczania przemocy ze strony rówieśników oraz w środowisku rodzinnym. W odpowiedzi na pytanie o przemoc ze strony rówieśników 47,8% uczniów odpowiedziało na to pytanie przecząco. Jednak niepokój może budzić fakt, że 52,2% respondentów przyznało, że doświadczyło przemocy ze strony rówieśników. Występowania zjawiska przemocy w domu rodzinnym

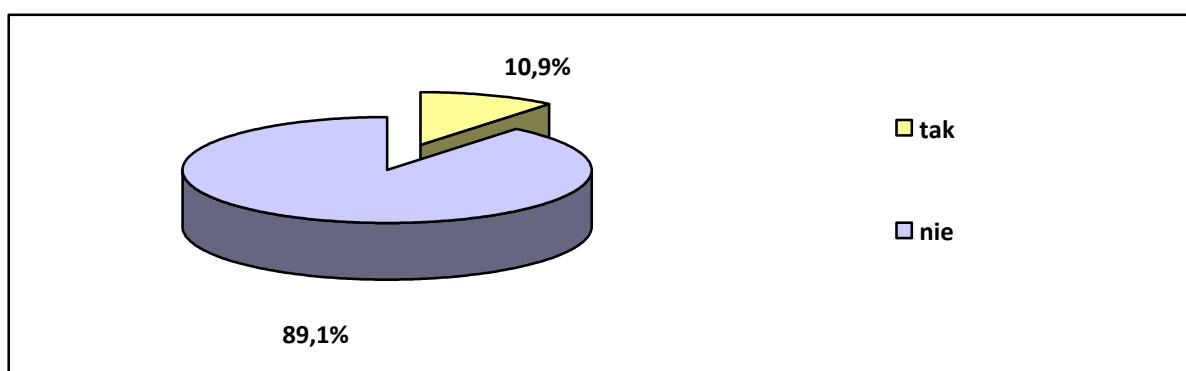
potwierdziło pięciu uczestników badania. Poniższe wykresy ilustrują rozkład uzyskanych odpowiedzi.

Wykres 15. Czy doznałaś/doznałeś kiedykolwiek jakiegó formy przemocy ze strony rówieśników?

Dane z badań ankietowanych przeprowadzonych w środowisku dzieci i młodzieży szkolnej.

Wykres 16. Czy doznałaś/doznałeś kiedykolwiek jakiegó formy przemocy w swojej rodzinie?

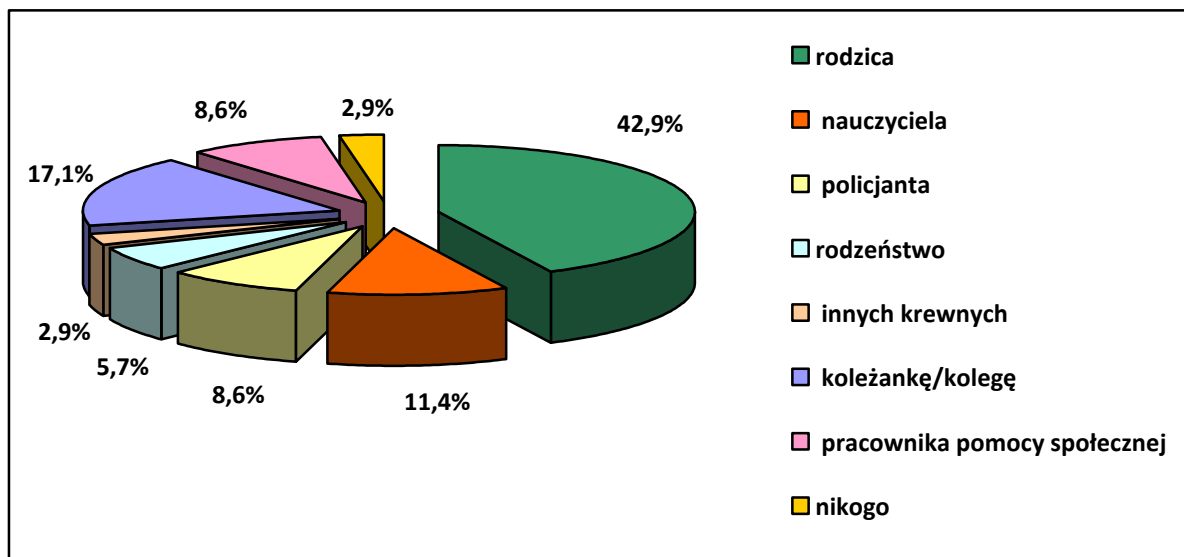
Dane z badań ankietowanych przeprowadzonych w środowisku dzieci i młodzieży szkolnej.

W następnym pytaniu sondowano uczniów, czy słyszeli o przypadkach przemocy w rodzinach swoich znajomych. Ponad 56% respondentów nie ma wiedzy o występowaniu przemocy w domach osób im znanych. Jednak 43,5% ankietowanych zadeklarowało, że słyszało o przypadkach przemocy w domach osób z ich otoczenia.

Na pytanie: „Czy uważasz, że będąc świadkiem przemocy lub jej doznając, należy kogoś o tym poinformować?”, zdecydowana większość (86,9%) respondentów odpowiedziała twierdząco. Odmienną opinię wyraziło 13,1% ankietowanych.

Uczestnicy badania zadeklarowali, że najczęściej swoją wiedzą o przemocy podzieliliby się z rodzicem, koleżanką i kolegą oraz nauczycielem. W dalszej kolejności wymieniono policjanta, pracownika pomocy społecznej oraz rodzeństwo. Rozkład odpowiedzi w tym zakresie ilustruje poniższy wykres.

Wykres 17. Kogo byś poinformowała/poinformował, gdybyś doznała/doznał przemocy domowej lub była/był świadkiem przemocy domowej?

Dane z badań ankietowanych przeprowadzonych w środowisku dzieci i młodzieży szkolnej.

Na pytanie: „Czy uważasz, że należy prowadzić akcje i kampanie informacyjne na temat przemocy domowej?”, nieznaczna większość (56,5%) respondentów odpowiedziała twierdząco. Jednocześnie 43,5% ankietowanych uważa prowadzenie takich działań za bezzasadne.

Kolejna kwestia dotyczyła uczestnictwa uczniów w zajęciach poświęconych problemom przemocy domowej. Połowa ankietowanych stwierdziła, że uczestniczyła w takich zajęciach.

W odpowiedzi na pytanie dotyczące obaw o możliwość doświadczenia przemocy najwięcej badanych (58,6%) zadeklarowało, że takich obaw nie ma. Niepokój może budzić fakt, iż 10,8% ankietowanych ujawniło, że obawia się przemocy rówieśniczej, 28,2% uczniów wskazało na przemoc w szkole, a 2,4% wskazało na obawy w domu rodzinnym.

5. ZAPEWNIENIE BEZPIECZEŃSTWA KRZYWDZONYM DZIECIOM

W razie zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą domową pracownik socjalny zapewnia dziecku ochronę przez umieszczenie go u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2024 r. poz. 37), dającej gwarancję zapewnienia dziecku bezpieczeństwa i należytej opieki, w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka lub instytucjonalnej pieczy zastępczej. Tryb umieszczania dzieci w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka lub instytucjonalnej pieczy zastępczej regulują przepisy ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2024 r. poz. 177).

Decyzję o odebraniu dziecka pracownik socjalny podejmuje wspólnie z funkcjonariuszem Policji, a także z lekarzem, ratownikiem medycznym lub pielęgniarką, a w miarę możliwości w obecności i przy wsparciu psychologa. Pracownik socjalny ma obowiązek niezwłocznego powiadomienia sądu opiekuńczego, nie później niż w ciągu 24 godzin od chwili zapewnienia dziecku ochrony, o zapewnieniu dziecku ochrony i umieszczeniu go u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej.

6. ANALIZA SWOT WYBRANYCH OBSZARÓW PROBLEMOWYCH

Analiza SWOT służy identyfikacji mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń. Pozwala oszacować potencjał, jakim się dysponuje, oraz określić stopień, w jakim posiadane zasoby odpowiadają potrzebom i oczekiwaniom społeczności lokalnej. Przedstawiona poniżej analiza została przeprowadzona z udziałem przedstawicieli samorządu gminy, a jej przedmiotem stały się obszary zdefiniowane hasłowo: **rodzina, dziecko i młodzież, przemoc domowa; zdrowie, uzależnienia, bezpieczeństwo publiczne; kapitał społeczny i ludzki.**

OBSZAR I: RODZINA, DZIECKO I MŁODZIEŻ, PRZEMOC DOMOWA	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • analizowanie problemów rodzin, dzieci i młodzieży w gminie • wsparcie asystenta rodziny dla rodzin niewydolnych wychowawczo • zapewnianie dostępu do poradnictwa specjalistycznego dla rodzin wymagających tej formy wsparcia • analizowanie potrzeb osób samotnie wychowujących dzieci • funkcjonowanie na terenie gminy placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży • dysponowanie przez szkolnictwo w gminie kadrą i bazą dydaktyczną zapewniającą właściwy rozwój uczniów • odpowiednio przygotowana kadra do pracy z osobami dotkniętymi przemocą domową • zapewnianie pomocy i wsparcia dla ofiar przemocy domowej na terenie gminy • dostęp do wsparcia psychologa i pomocy prawnej na terenie gminy • inicjowanie akcji uwrażliwiających społeczność lokalną na problemy przemocy domowej • bogata oferta zajęć pozalekcyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> • brak mieszkań chronionych

szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • nienasilająca się skala problemów mających wpływ na prawidłowe funkcjonowanie rodzin • niewzrastająca liczba rodzin niewydolnych wychowawczo • możliwości tworzenia placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży na terenie gminy • wystarczająca, w stosunku do potrzeb mieszkańców, oferta w zakresie opieki przedszkolnej • zaspokajająca potrzeby w zakresie edukacji sytuacja finansowa gminy • wystarczająca liczebność i fachowość kadry pracującej z osobami dotkniętymi przemocą domową • nienasilająca się w gminie skala zjawiska przemocy domowej • zmniejszające się społeczne przyzwolenie na stosowanie przemocy domowej 	<ul style="list-style-type: none"> • wzrastająca liczba rodzin wymagających wsparcia w postaci poradnictwa specjalistycznego • zwiększająca się liczba osób samotnie wychowujących dzieci • niezaspokojenie potrzeb mieszkańców w zakresie opieki żłobkowej • rosnące zapotrzebowanie na placówki wsparcia dziennego

Analiza uwarunkowań dla obszaru **rodzina, dziecko i młodzież, przemoc domowa** zwraca uwagę na zdecydowaną przewagę mocnych stron, którymi są głównie: analizowanie problemów rodzin, dzieci i młodzieży w gminie, wsparcie asystenta rodziny dla rodzin niewydolnych wychowawczo, zapewnianie dostępu do poradnictwa specjalistycznego dla rodzin wymagających tej formy wsparcia, analizowanie potrzeb osób samotnie wychowujących dzieci, funkcjonowanie na terenie gminy placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży, odpowiednio przygotowana kadra do pracy z osobami dotkniętymi przemocą domową, zapewnianie pomocy i wsparcia dla ofiar przemocy domowej na terenie gminy, dostęp do wsparcia psychologa i pomocy prawnej na terenie gminy oraz inicjowanie akcji uwrażliwiających społeczność lokalną na problemy przemocy domowej.

Szczególnej uwagi i intensyfikacji działań ze strony władz samorządowych, odpowiednich instytucji i organizacji wymagają zagrożenia, do których należy zaliczyć: wzrastająca liczba rodzin wymagających wsparcia w postaci poradnictwa specjalistycznego, zwiększająca się liczba osób samotnie wychowujących dzieci, niezaspokojenie potrzeb mieszkańców w zakresie opieki żłobkowej, a także rosnące zapotrzebowanie na placówki wsparcia dziennego.

OBSZAR II: ZDROWIE, UZALEŻNIENIA, BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • zapewnienie dostępu mieszkańców do świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej • zapewnienie dostępu do lekarzy specjalistów i rehabilitacji • inicjowanie przedsięwzięć propagujących zdrowy styl życia • podejmowanie przez samorząd gminy działań na rzecz poprawy stanu środowiska naturalnego • zapewnianie rodzinom dotkniętym problemami uzależnień dostępu do pomocy psychospołecznej i prawnej • realizowanie przez placówki oświatowe działań profilaktycznych i edukacyjnych w obszarze uzależnień wśród uczniów • prowadzenie w placówkach oświatowych programów profilaktyczno-edukacyjnych poświęconych przestępczości i jej negatywnym skutkom społecznym • odpowiednio liczebna i przygotowana kadra do pracy z osobami uzależnionymi • utworzenie punktu porad psychologicznych dla dzieci • poszerzanie oferty pomocy dla uzależnionych i współuzależnionych • podejmowanie przez samorząd gminy działań na rzecz poprawy stanu bezpieczeństwa w gminie oraz realizowanie inwestycji podnoszących poziom bezpieczeństwa na drodze 	<ul style="list-style-type: none"> • utrudniony dostęp do lekarzy specjalistów • brak komisariatu Policji
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • brak barier finansowych i lokalowych utrudniających prawidłowe zabezpieczenie dostępu do świadczeń podstawowej opieki zdrowotnej • wzrost zainteresowania zdrowym trybem życia wśród mieszkańców • niezwiększająca się liczba osób uzależnionych i współuzależnionych wymagających wsparcia • niewzrastające zapotrzebowanie na zwiększenie liczby osób pracujących z osobami uzależnionymi • niewzrastająca liczba nieletnich sięgających po alkohol lub narkotyki 	<ul style="list-style-type: none"> • brak poprawy stanu środowiska naturalnego w ostatnich latach • wzrastające zapotrzebowanie na pomoc prawną i psychologiczną • rosnący problem uzależnienia od Internetu i nowych technologii

- niewzrastające zagrożenie przestępczością wśród nieletnich
- zwiększający się poziom bezpieczeństwa mieszkańców gminy oraz poziom bezpieczeństwa na drodze

Analiza uwarunkowań dla obszaru **zdrowie, uzależnienia, bezpieczeństwo publiczne** wskazuje na zdecydowaną przewagę mocnych stron: zapewnienie dostępu mieszkańcom do świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej, zapewnienie dostępu do lekarzy specjalistów i rehabilitacji, inicjowanie przedsięwzięć propagujących zdrowy styl życia, podejmowanie przez samorząd gminy działań na rzecz poprawy stanu środowiska naturalnego, zapewnianie rodzinom dotkniętym problemami uzależnień dostępu do pomocy psychospołecznej i prawnej, odpowiednio liczebna i przygotowana kadra do pracy z osobami uzależnionymi, utworzenie punktu porad psychologicznych dla dzieci, a także poszerzenie oferty pomocy dla uzależnionych i współuzależnionych oraz podejmowanie przez samorząd gminy działań na rzecz poprawy stanu bezpieczeństwa w gminie oraz realizowanie inwestycji podnoszących poziom bezpieczeństwa na drodze.

Dostrzegane mocne strony w powiązaniu z akcentowanymi szansami nie mogą jednak przesłonić ciężaru gatunkowego słabych stron i zagrożeń, z jakimi należy się zmierzyć. Niepokoić powinny zwłaszcza: brak poprawy stanu środowiska naturalnego w ostatnich latach, wzrastające zapotrzebowanie na pomoc prawną i psychologiczną, jak również rosnący problem uzależnienia od Internetu i nowych technologii.

OBSZAR III: KAPITAŁ SPOŁECZNY I LUDZKI	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • odczuwalny wzrost poziomu i jakości życia mieszkańców • prowadzenie działań mających na celu zachęcanie mieszkańców do podejmowania inicjatyw lokalnych • popularyzowanie wśród mieszkańców informacji o lokalnych organizacjach pozarządowych • podejmowanie działań zmierzających do podniesienia atrakcyjności oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej adresowanej do mieszkańców • inicjowanie działań mających na celu integrację społeczności lokalnej • prowadzenie działań mających na celu 	<ul style="list-style-type: none"> • brak osób chętnych do wolontariatu

<p>pozyskiwanie dodatkowych środków na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej</p> <ul style="list-style-type: none"> • dostosowana do aktualnych potrzeb liczebność kadry i sieć placówek pomocy społecznej • podnoszenie przez pracowników pomocy społecznej kwalifikacji zawodowych poprzez udział w szkoleniach i różnych formach doskonalenia zawodowego • podejmowanie działań mających na celu propagowanie i inicjowanie wolontariatu • odpowiednia jakość obsługi klientów pomocy społecznej 	
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • odpowiedni potencjał gminy zapewniający jej rozwój i umożliwiający wzrost jakości życia • stale rosnąca liczba inicjatyw lokalnych podejmowanych na terenie gminy • zwiększające się zainteresowanie mieszkańców działalnością w ramach organizacji pozarządowych • wzrastająca liczba osób korzystających z oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej • dysponowanie środkami umożliwiającymi dostosowanie liczebności i poziomu kwalifikacji kadr pomocowych do aktualnych potrzeb • wykorzystywanie przez gminę środków zewnętrznych na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej • niewzrastające zapotrzebowanie na wsparcie z systemu pomocy społecznej 	<ul style="list-style-type: none"> • niezmnijająca się liczba osób marginalizowanych lub zagrożonych wykluczeniem i marginalizacją • niezwiększające się zainteresowanie mieszkańców działalnością wolontarystyczną • popadanie w rutynę lub wypalenie zawodowe pracowników pomocy społecznej

Analiza uwarunkowań dla obszaru **kapitał społeczny i ludzki** wskazuje na zdecydowaną przewagę mocnych stron, którymi są głównie: odczuwalny wzrost poziomu i jakości życia mieszkańców, prowadzenie działań mających na celu zachęcanie mieszkańców do podejmowania inicjatyw lokalnych, popularyzowanie wśród mieszkańców informacji o lokalnych organizacjach pozarządowych, podejmowanie działań zmierzających do podniesienia atrakcyjności oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej adresowanej do mieszkańców, inicjowanie działań mających na celu integrację społeczności lokalnej, prowadzenie działań mających na celu pozyskiwanie dodatkowych środków na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej, dostosowana do aktualnych potrzeb liczebność kadry i sieć placówek pomocy społecznej. Należy także podkreślić możliwość podnoszenia

kwalifikacji zawodowych poprzez udział w szkoleniach i różnych formach doskonalenia zawodowego przez pracowników.

7. OCENA WDROŻENIA POPRZEDNIO REALIZOWANEGO PROGRAMU

Przystępując do opracowania Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej Gminy Rogowo na lata 2024-2028, dokonano oceny stopnia wdrożenia poprzednio obowiązującego Programu. W tym celu powołano Zespół Oceniający złożony z przedstawicieli instytucji biorących udział w realizacji założeń programu. Uwzględniając całokształt działań podjętych w ramach realizacji Programu, Zespół Oceniający, wykorzystując pięciopunktową skalę ocen skonstruowaną tak, że poszczególnym jej stopniom przypisano określenia wyrażające osiągnięte efekty realizacji programu, przyjął ocenę ogólną na poziomie 4, co wskazuje na zrealizowanie większości założeń programowych.

Zespół wskazał trudności w realizacji założeń programowych, osiągnięcia, jakie odnotowano, przedsięwzięcia, których nie udało się zrealizować podczas wdrażania programu, a dodatkowo przedsięwzięcia, które należałoby kontynuować.

Trudności napotkane przy wdrażaniu programu:

- ograniczone środki finansowe.

Osiągnięcia w realizacji działań wyznaczonych w ramach programu:

- zostały zrealizowane działania profilaktyczne, edukacyjne i informacyjne.

Przedsięwzięcia, których nie udało się zrealizować podczas wdrażania programu:

- w ramach Programu nie przeprowadzono diagnozy, natomiast dla potrzeb opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych zdiagnozowano problem przemocy domowej na terenie gminy.

Przedsięwzięcia, które należałoby kontynuować lub podjąć w nowym okresie programowania:

- prowadzenie Punktu Konsultacyjnego dla Osób Uzależnionych i Współuzależnionych oraz Doświadczających Przemocy wraz z Grupą wsparcia.

Najważniejsze programy i projekty wynikające z zapisów Programu, które zostały zrealizowane:

- Projekt socjalny „Bezpieczny Senior” – poprawa bezpieczeństwa seniorów poprzez edukację i wymianę doświadczeń.

- Projekt socjalny „W drodze do nieba” – promowanie zdrowego trybu życia, wzmacnianie więzi rodzinnych poprzez wspólne spędzanie wolnego czasu. Podniesienie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy domowej.

III PROJEKTOWANE DZIAŁANIA PROGRAMOWE

Wyniki diagnozy problemów przemocy domowej na terenie gminy, opartej na analizie źródeł zastanych, danych z badań ankietowych oraz analizie SWOT pozwoliły na opracowanie założeń Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej Gminy Rogowo na lata 2024-2028. Zostały one przedstawione w formie celu głównego, celów operacyjnych i kierunków działań, których realizacja powinna przyczynić się do zminimalizowania zjawiska przemocy domowej, jak i zapobiegania temu zjawisku w przyszłości.

1. CEL GŁÓWNY PROGRAMU

Cel główny, wyznaczony w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej Gminy Rogowo na lata 2024-2028, jest następujący:

Podejmowanie działań profilaktycznych związanych z problemem przemocy domowej skierowanych do mieszkańców gminy Rogowo oraz doskonalenie systemu interwencji i wsparcia dla osób doznających przemocy domowej lub zagrożonych przemocą domową, jak również osób stosujących przemoc domową.

Osiągnięcie celu głównego jest uwarunkowane realizacją wyznaczonych i przedstawionych poniżej celów operacyjnych oraz działań w następujących obszarach:

Profilaktyka – promowanie wartości wychowania bez przemocy, rozwijanie umiejętności interpersonalnych i wychowawczych.

Edukacja – przekazywanie wiedzy na temat zjawiska przemocy i jej skutków, informowanie o możliwościach pomocy.

Wspieranie – przeciwdziałanie poczuciu osamotnienia i bezradności u osób doznających przemocy, uświadamianie o przysługujących im prawach i możliwościach rozwiązania problemu poprzez pomoc psychologiczną, pedagogiczną i prawną.

Interwencja – przerwanie przemocy, ochrona osób doznających przemocy, izolowanie osób stosujących przemoc od osób doznających przemocy, wdrażanie programów korekcyjno-edukacyjnych lub programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową.

2. CELE OPERACYJNE I DZIAŁANIA

CEL OPERACYJNY 1.: OCHRONA I POMOC OSOBOM I RODZINOM DOŚWIADCZAJĄCYM PRZEMOCY LUB ZAGROŻONYM PRZEMOCĄ.				
Działania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Zakładane rezultaty
Kontynuowanie działalności Zespołu Interdyscyplinarnego.	2024-2028	UG, GKRPA, GOPS, placówki oświatowe, Policja, SR, placówki ochrony zdrowia, NGOs, inne podmioty, których przedstawiciele biorą udział w działaniach ZI	<ul style="list-style-type: none"> - liczba spotkań ZI - liczba rodzin objętych wsparciem ZI 	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa efektywności i skuteczności wsparcia udzielanego rodzinom - poprawa funkcjonowania i kondycji rodzin
Realizacja procedury „Niebieskie Karty” przez uprawnione podmioty.	2024-2028	UG, GKRPA, GOPS, placówki oświatowe, Policja, SR, placówki ochrony zdrowia, NGOs, inne podmioty, których przedstawiciele biorą udział w działaniach ZI	<ul style="list-style-type: none"> - liczba rodzin objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty”, - liczba osób w rodzinach objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty” - liczba osób doświadczających przemocy domowej, objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty” 	<ul style="list-style-type: none"> - ochrona osób doznających przemocy domowej - zapobieganie eskalacji zjawiska przemocy domowej
Zapewnianie bezpieczeństwa krzywdzonym dzieciom.	2024-2028	GOPS, Policja, placówki ochrony zdrowia, SR	<ul style="list-style-type: none"> - liczba dzieci, które zostały odebrane z rodziny 	<ul style="list-style-type: none"> - ochrona dzieci w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub

				zdrowia w związku z przemocą domową
Pomoc finansowa i rzeczowa dla rodzin dotkniętych przemocą.	2024-2028	GOPS, NGOs, Kościoły	<ul style="list-style-type: none"> - liczba osób i rodzin, którym udzielono wsparcia 	<ul style="list-style-type: none"> - wzmocnienie bezpieczeństwa socjalnego rodzin doświadczających przemocy - poprawa funkcjonowania i kondycji rodzin
Specjalistyczne poradnictwo dla osób i rodzin dotkniętych przemocą.	2024-2028	GOPS, GKRPA, ZI, PCPR, Kościoły	<ul style="list-style-type: none"> - liczba osób i rodzin, którym udzielono wsparcia - liczba spotkań 	<ul style="list-style-type: none"> - wzmocnienie bezpieczeństwa psychologicznego rodzin doświadczających przemocy - poprawa funkcjonowania i kondycji rodzin - włączenie społeczne rodzin izolujących się i izolowanych
Praca socjalna z rodzinami, w których występuje przemoc.	2024-2028	GOPS	<ul style="list-style-type: none"> - liczba rodzin, którym udzielono wsparcia w formie pracy socjalnej 	<ul style="list-style-type: none"> - wzmocnienie rodzin doświadczających przemocy - ograniczenie zjawiska przemocy domowej
Zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia.	w razie zaistnienia takiej potrzeby	GOPS, PCPR, Policja, NGOs, Kościoły	<ul style="list-style-type: none"> - liczba osób, którym udzielono wsparcia 	<ul style="list-style-type: none"> - zapewnienie bezpieczeństwa osobom i rodzinom doświadczającym przemocy

Prowadzenie rozmów i kierowanie osób stosujących przemoc domową do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych lub programach psychologiczno-terapeutycznych.	2024-2028	GKRPA, ZI, GOPS, Policja	<ul style="list-style-type: none"> - liczba przeprowadzonych rozmów z osobami stosującymi przemoc - liczba osób stosujących przemoc skierowanych do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych lub programach psychologiczno-terapeutycznych. 	<ul style="list-style-type: none"> - zmniejszenie poziomu zagrożenia przemocą domową - poprawa relacji w rodzinach doświadczających przemoc
Pomoc osobom stosującym przemoc w powrocie do prawidłowego funkcjonowania po zakończonym procesie działań resocjalizacyjnych i socjoterapeutycznych.	w razie zaistnienia takiej potrzeby	GOPS, GKRPA, ZI, Policja, SR, NGOs, Kościoły	<ul style="list-style-type: none"> - liczba i rodzaj podjętych działań 	<ul style="list-style-type: none"> - zmniejszenie poziomu zagrożenia przemocą domową - poprawa relacji w rodzinach doświadczających przemoc

CEL OPERACYJNY 2.: PROWADZENIE NA TERENIE GMINY DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH, INFORMACYJNYCH I EDUKACYJNYCH MAJĄCYCH NA CELU ELIMINOWANIE ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ.

Działania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Zakładane rezultaty
Upowszechnianie informacji o instytucjach i organizacjach świadczących pomoc osobom doświadczającym przemoc domowej.	2024-2028	GOPS, GKRPA, ZI, placówki przedszkolne, placówki oświatowe, placówki kultury, Policja, NGOs, Kościoły	<ul style="list-style-type: none"> - liczba i rodzaj podjętych działań 	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa efektywności i skuteczności wsparcia udzielanego rodzinom
Prowadzenie pogadarek, prelekcji na temat przemoc domowej.	2024-2028	GKRPA, ZI, GOPS, placówki przedszkolne, placówki oświatowe, placówki kultury, ZPPP, Policja, NGOs, Kościoły	<ul style="list-style-type: none"> - liczba i rodzaj pogadarek i prelekcji - liczba uczestników 	<ul style="list-style-type: none"> - podniesienie umiejętności zapobiegania problemom dotyczącym

				rodzinę - zmiana świadomości społecznej
Przeprowadzanie akcji profilaktycznych, organizowanie imprez kulturalnych i sportowych z uwzględnieniem kwestii przeciwdziałania przemocy domowej.	2024-2028	UG, RG, GOPS, GKRPA, ZI, placówki oświatowe, placówki kultury, jednostki sportowo-rekreacyjne, NGOs, Kościoły	- liczba i rodzaj podjętych działań - liczba uczestników	- zmiana nastawień do problemu przemocy domowej - zapobieganie eskalacji zjawiska przemocy domowej
Wzmacnianie pozytywnego wizerunku rodziny i promowanie potrzeby zachowania odpowiednich relacji wśród jej członków.	2024-2028	UG, RG, GOPS, GKRPA, ZI, placówki przedszkolne, placówki oświatowe, placówki kultury, jednostki sportowo-rekreacyjne, PPP, NGOs, Kościoły	- liczba i rodzaj podjętych działań - liczba uczestników	- wzmocnienie rodzin - eliminowanie zjawisk zakłócających prawidłowe funkcjonowanie rodzin - przywracanie właściwych relacji w rodzinie
Podjęcie działań zmierzających do rozładowania stresu i agresji w środowisku dzieci i młodzieży poprzez sport i uczestnictwo w kulturze.	2024-2028	UG, RG, placówki przedszkolne, placówki oświatowe, jednostki sportowo-rekreacyjne, placówki kultury, NGOs	- liczba i rodzaj podjętych działań - liczba uczestników	- wyzwalanie pozytywnych emocji - integrowanie środowiska dzieci i młodzieży oraz społeczności lokalnej - poprawa bezpieczeństwa mieszkańców
Podnoszenie świadomości mieszkańców w zakresie problemów uzależnień i przeciwdziałania przemocy domowej.	2024-2028	UG, GKRPA, GOPS, ZI, placówki przedszkolne, placówki oświatowe, placówki kultury, jednostki sportowo-rekreacyjne, placówki kultury, NGOs, Kościoły, społeczność lokalna	- liczba i rodzaj podjętych działań	- poprawa funkcjonowania i kondycji rodzin

CEL OPERACYJNY 3.: DOSKONALENIE KOMPETENCJI KADR SAMORZĄDOWYCH I ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH W ZAKRESIE PROFILAKTYKI I PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ.

Działania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Zakładane rezultaty
Doskonalenie kompetencji zawodowych pracowników pomocy społecznej w zakresie udzielania skutecznego wsparcia osobom i rodzinom dotkniętym i zagrożonym przemocą.	2024-2028	UG, GOPS, GKRPA, ZI, PCPR, ROPS, Policja, placówki ochrony zdrowia, SR, PR	<ul style="list-style-type: none"> - liczba i rodzaj odbytych szkoleń - liczba pracowników doskonalących kwalifikacje 	<ul style="list-style-type: none"> - podwyższenie kompetencji służb społecznych - poprawa efektywności i skuteczności wsparcia udzielanego rodzinom - poprawa funkcjonowania rodzin objętych wsparciem
Organizowanie szkoleń i warsztatów dla kadry pedagogicznej na temat problemów przemocy domowej i problemów agresji w środowisku dzieci i młodzieży szkolnej.	2024-2028	UG, placówki przedszkolne, placówki oświatowe, GKRPA, ZI, PPP	<ul style="list-style-type: none"> - liczba i rodzaj zajęć - liczba uczestników 	<ul style="list-style-type: none"> - podwyższenie kompetencji kadr pedagogicznych w zakresie udzielania skutecznego wsparcia osobom i rodzinom dotkniętym i zagrożonym przemocą. - eliminowanie zachowań agresywnych w środowisku uczniowskim
Wspieranie organizacji pozarządowych w działaniach nakierowanych na kwestie przeciwdziałania problemom uzależnień i przemocy domowej.	2024-2028	UG, GKRPA, GOPS, ZI, placówki oświatowe, Policja, NGOs, społeczność lokalna	<ul style="list-style-type: none"> - liczba i rodzaj podjętych działań - liczba podmiotów objętych wsparciem 	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa skuteczności oddziaływań w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy domowej

CEL OPERACYJNY 4: WSPÓŁPRACA PODMIOTÓW NA RZECZ PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ NA TERENIE GMINY.

Działania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Zakładane rezultaty
Integrowanie działań w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy domowej w gminie poprzez stałą współpracę podmiotów działających na terenie gminy i podmiotów spoza gminy wspierających mieszkańców.	2024-2028	UG, RG, GOPS, GKRPA, ZI, placówki przedszkolne, placówki oświatowe, placówki kultury, jednostki sportowo-rekreacyjne, placówki kultury, Policja, SR, PR, PCPR, PPP, NGOs, Kościoły	<ul style="list-style-type: none">- liczba i rodzaj podjętych działań- liczba osób i rodzin korzystających ze wsparcia pomocy społecznej z powodu uzależnień i przemocy domowej	<ul style="list-style-type: none">- poprawa efektywności i skuteczności wsparcia udzielanego rodzinom- poprawa funkcjonowania i kondycji rodzin- zmniejszenie liczby osób i rodzin dotkniętych uzależnieniami i przemocą
Poszerzanie współpracy podmiotów w zakresie wzmocnienia kondycji rodzin zamieszkujących w gminie i eliminowania niekorzystnych zjawisk mających wpływ na komfort i jakość ich życia.	2024-2028	UG, RG, GKRPA, ZI, GOPS, placówki przedszkolne, placówki oświatowe, NGOs, Kościoły	<ul style="list-style-type: none">- liczba i rodzaj podjętych działań	<ul style="list-style-type: none">- poprawa funkcjonowania i kondycji rodzin- utrwalenie w świadomości społecznej wzorca rodziny prawidłowo wypełniającej przypisane jej funkcje i wolnej od zachowań patologicznych

Legenda

UG – Urząd Gminy

RG – Rada Gminy

GOPS – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

GKRPA – Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

ZI – Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy

SR – Sąd Rejonowy

PR – Prokuratura Rejonowa

ROPS – Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej

PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

PPP – Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

NGOs – organizacje pozarządowe

IV REALIZACJA PROGRAMU

1. KOORDYNATOR, PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE I PARTNERZY

Koordynatorem realizacji Programu będzie Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w Rogowie. Podmiotami odpowiedzialnymi za realizację działań są: Wójt, Rada Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy, placówki wychowania przedszkolnego, placówki oświatowe, placówki kultury, jednostki sportowo-rekreacyjne.

Partnerami w realizacji działań są: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Powiatowy Urząd Pracy, ośrodki leczenia uzależnień, specjaliści, placówki ochrony zdrowia, ośrodki wsparcia, grupy samopomocowe, Policja, Prokuratura Rejonowa, Sąd Rejonowy, kuratorzy sądowi, organizacje pozarządowe, Kościoły, społeczność lokalna.

2. MONITORING I EWALUACJA

Monitoring programu, polegający na gromadzeniu i analizowaniu informacji dotyczących realizowanych działań, będzie prowadzony przez Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w Rogowie – koordynatora programu, przy udziale członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz przedstawicieli służb, które w zakresie swoich kompetencji realizują zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy domowej. Celem monitoringu będzie badanie, czy realizacja działań przebiega bez zakłóceń. Monitoring realizacji programu umożliwi:

- systematyczną obserwację działań programu,
- weryfikację zgodności założonych celów z osiąganymi efektami,
- ocenę zaangażowania jednostek w realizację działań.

Do monitoringu wykorzystane zostaną wskaźniki realizacji działań wyznaczonych w ramach poszczególnych celów programu. W miarę rozwoju systemu monitorowania dokumentu będą mogły zostać zidentyfikowane nowe wskaźniki, które w odpowiedni sposób będą charakteryzowały przebieg realizacji podejmowanych działań. Z prowadzonego monitoringu zostanie przygotowane sprawozdanie z realizacji Programu, które będzie przedstawione Radzie Gminy na sesji do końca marca każdego roku.

Ewaluacja Programu będzie dotyczyła zarówno liczby prowadzonych działań, jak i ich jakości. Celem ewaluacji będzie ocena efektywności programu poprzez gromadzenie, analizę i interpretację danych. Ewaluacja zostanie przeprowadzona po drugim i czwartym roku wdrażania założeń programu na podstawie analizy materiałów sprawozdawczych z poszczególnych instytucji zaangażowanych w jego realizację, a w szczególności Zespołu Interdyscyplinarnego oraz Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Pozwoli ona na podwyższanie stopnia adekwatności, efektywności i znaczenia rezultatów wynikających z realizacji Programu.

3. FINANSOWANIE

Źródłem finansowania działań zawartych w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej Gminy Rogowo na lata 2024-2028 będą środki własne gminy przewidziane na realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy, pomocy społecznej, przeciwdziałania alkoholizmowi, a także środki zewnętrzne pozyskane na realizację programów osłonowych, programów rządowych lub innych, których realizacja pozwoli osiągać cele zawarte w niniejszym programie.

SPIS TABEL I WYKRESÓW

Tabela 1. Rodzaje i formy przemocy	4
Tabela 2. Polityczne statystyki procedury „Niebieskie Karty” za rok 2023	7
Tabela 3. Liczba mieszkańców gminy w latach 2021-2023	14
Tabela 4. Struktura wiekowa mieszkańców gminy w latach 2021-2023.....	14
Tabela 5. Podmioty świadczące wsparcie osobom dotkniętym przemocą domową w gminie	15
Tabela 6. Opłaty z zezwoleń na sprzedaż alkoholu w gminie w latach 2021-2023.....	16
Tabela 7. Środki finansowe przeznaczone w gminie w latach 2021-2023 na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy domowej.....	16
Tabela 8. Liczba członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w latach 2021-2023	17
Tabela 9. Działalność GKRPA w latach 2021-2023 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w gminie	17
Tabela 10. Działalność GKRPA w latach 2021-2023 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemu przemocy domowej.....	17
Tabela 11. Działania profilaktyczne podejmowane przez GKRPA w gminie Rogowo w latach 2021-2023	18
Tabela 12. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w gminie Rogowo w latach 2021-2023	20
Tabela 13. Działania profilaktyczne podejmowane przez Zespół Interdyscyplinarny w gminie Rogowo w latach 2021-2023	21
Tabela 14. Szkolenia z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej w latach 2021-2023	21
Tabela 15. Beneficjenci systemu pomocy społecznej w gminie objęci wsparciem GOPS-u w latach 2021-2023	22
Tabela 16. Beneficjenci systemu pomocy społecznej w gminie objęci wsparciem GOPS-u z powodu przemocy domowej, alkoholizmu lub narkomanii w latach 2021-2023	23
Tabela 17. Działania profilaktyczne podejmowane przez GOPS w gminie Rogowo w latach 2021-2023	24
Tabela 18. Szkolenia z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej w latach 2021-2023	25
Tabela 19. Działania profilaktyczne z zakresu przemocy domowej prowadzone w placówkach oświatowych w latach 2021-2023.....	26
Tabela 20. Szkolenia z zakresu przemocy domowej w placówkach oświatowych w latach 2021-2023	26
Tabela 21. Jednostki wsparcia dla osób dotkniętych przemocą domową spoza gminy	26
Tabela 22. Przestępstwa odnotowane w gminie w latach 2021-2023	28
Tabela 23. Dane dotyczące przemocy domowej na terenie gminy w latach 2021-2023.....	29
Tabela 24. Numery telefonów, pod którymi można uzyskać wsparcie i porady	32
Tabela 25. Parafie rzymskokatolickie na terenie gminy w 2023 r.....	34
Tabela 26. Negatywne zachowania i zjawiska patologiczne występujące w społeczności uczniowskiej w gminie w roku szkolnym 2023/2024	40
Tabela 27. Występowanie dysfunkcji i patologii w rodzinach uczniów z gminy	40
Tabela 28. Rodzaje zachowań przemocowych w opinii uczniów	42
Wykres 1. Struktura ankietowanych według kryterium płci	13
Wykres 2. Struktura respondentów według kryterium wieku	13
Wykres 3. Jaka jest wg Pani/Pana najczęstsza przyczyna stosowania przemocy domowej?	35
Wykres 4. Jakie Pani/Pana zdaniem czynniki mogą mieć wpływ na postępowanie osób stosujących przemoc domową?.....	35
Wykres 5. Jak Pani/Pana zdaniem powinna zachowywać się osoba doznająca przemocy domowej?.	36
Wykres 6. Czy zna Pani/Pan przypadki występowania przemocy domowej na terenie gminy lub o nich słyszała/słyszał?	36
Wykres 7. Kto wg Pani/Pana wiedzy najczęściej doznaje przemocy domowej w gminie?	37
Wykres 8. Kto wg Pani/Pana wiedzy jest najczęściej stosuje przemoc domową w gminie?	37

Wykres 9. Czy wg Pani/Pana wiedzy realizowana w gminie oferta pomocy dla osób doznających przemocy domowej jest wystarczająca?.....	37
Wykres 10. Czy wg Pani/Pana wiedzy podejmowane w gminie działania wobec osób stosujących przemoc domową są wystarczające?	37
Wykres 11. Czy postrzega Pani/Pan przemoc domową jako istotny problem na terenie gminy?	38
Wykres 12. Czy Pani/Pana zdaniem istnieje ryzyko nasilenia się problemu przemocy domowej na terenie gminy?	38
Wykres 13. Czy słyszała Pani/Pan o tzw. „Niebieskiej Karcie”?	39
Wykres 14. Czy słyszała Pani/Pan o działalności w gminie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy?	39
Wykres 15. Czy doznałaś/doznałeś kiedykolwiek jakiejś formy przemocy ze strony rówieśników?	43
Wykres 16. Czy doznałaś/doznałeś kiedykolwiek jakiejś formy przemocy w swojej rodzinie?	43
Wykres 17. Kogo byś poinformowała/poinformował, gdybyś doznała/doznał przemocy domowej lub była/był świadkiem przemocy domowej?.....	44

UZASADNIENIE

Zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej do zadań własnych gminy należy tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, w tym również opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy i ochrony osób doznających przemocy domowej uchwalanego przez radę gminy.

Aktualnie obowiązuje uchwała Nr XLVIII/350/2023 Rady Gminy Rogowo z dnia 27 lutego 2023 r. w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2023-2029.

Wskazać należy, iż ustawą z dnia 9 marca 2023r. została zmieniona ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Tytuł z ustawy „o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie” został zmieniony na ustawę o „przeciwdziałaniu przemocy domowej. W ustawie zastąpiono definicję przemocy w rodzinie na definicję przemocy domowej. Aktualnie ustawa określa zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej oraz zasady postępowania wobec osób dotkniętych przemocą w rodzinie i osób ją stosujących. Konsekwencją powyższego była konieczność zmiany Programu funkcjonującego na obszarze Gminy Rogowo. Program określa wachlarz zaplanowanych działań, których celem jest zmniejszenie skali zjawiska przemocy na terenie Gminy oraz stworzenie jednolitego i profesjonalnego systemu pomocy dla osób zagrożonych lub uwikłanych w zjawisko przemocy domowej. Wobec powyższego przyjęcie uchwały jest zasadne.

Przewodniczący Rady Gminy

Robert Wódczak